

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

13'üncü Birleşim
1 Kasım 2018 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- İstanbul Milletvekili Zafer Sırakaya'nın, 30 Ekim Türkiye-Almanya İşgücü Anlaşması'nın 57'nci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Kütahya ilinin sağlık sorunları ile çevre sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Bitlis ilinin sorunlarına iline ilişkin gündem dışı konuşması

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

- 1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'un, milletvekillerinin Türkiye'deki mevcut mevzuata göre ve Yüksek Seçim Kurulunun ilan ettiği kararlar seçilmiş olduğuna ilişkin konuşması

IV.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, 1353 sayılı Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki Hakkında Kanun'un kabulünün 90'ıncı yıl dönümünü kutladığına ilişkin açıklaması
- 2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ülkemizde yaşanan ekonomik sorunların yansımalarının arttığına ilişkin açıklaması
- 3.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Kocaeli Büyükşehir Belediyesinin düzenlediği 1'inci ve 2'nci Kartepe Zirvesi'ne ilişkin açıklaması
- 4.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Mersin'in yaş sebze, meyve ihracatında 1'inci sırada olduğuna ve mağdur olan narenciye çiftçisinin desteklenmesi gerektiği konusunda Tarım Bakanlığı çağrı yaptığına ilişkin açıklaması
- 5.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, 2023 Eğitim Vizyonu'nun öğretmenleri ve öğrencileri hayal kırıklığına uğrattığına ilişkin açıklaması
- 6.- Ankara Milletvekili Gamze Taşcier'in, Cumhurbaşkanının kullanımı için Katar'dan gelen uçağın envanter kaydının neden hâlâ yapılmadığını ve neden hediye ya da hibe olduğuna dair bir belgenin olmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması
- 7.- İstanbul Milletvekili Serap Yaşar'ın, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde yapılan Sıfır Atık Zirvesi'ne ilişkin açıklaması
- 8.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, ülkemizde varlığını sürdüren tarihi çarşılarla ilgili kanun ve yönetmeliklerin yetersiz kaldığına ve tarihi çarşıların UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'ne girmesi için çalışmaların artırılması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 9.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, tarımsal sulama parası için icraya verilen çiftçilerin borçlarının faizlerinin kaldırılıp anapara ödemelerinin yapılandırılıp yapılandırılmayacağını Tarım ve Orman Bakanından öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması
- 10.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, Kahramanmaraş'ın Pazarcık ilçesi Pulyanlı Mahallesinde Elif Ana'nın Hakk'a yürüyüp toprağa sırlanışının seneidevriyesinde büyük bir beraberlik sergilendiğine ilişkin açıklaması
- 11.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, söz verildiği hâlde Kayseri'nin Sarız ilçesinin Tekneli Mahallesi sakinlerinin sorunlarının giderilmediğine ilişkin açıklaması
- 12.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Mersin'e kazandırılacak olan millet bahçesine ve şehrin gelişmesi için katkı sağlayan başta Cumhurbaşkanı olmak üzere emeği geçenlere teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması
- 13.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, tüm saldırılara rağmen Türkiye ekonomisinin ekim ayında da üretim ve ihracata dayalı büyümesine rekorlar kırarak devam ettiğine ilişkin açıklaması
- 14.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, Denizli ilinin ilçelerine ihtiyaç duyulan uzman doktorların ne zaman atanacağını Sağlık Bakanından öğrenmek istediğine, kas hastalığı olanların tedavi için tam donanımlı gen terapi merkezlerinin açılmasını ve ücretsiz faydalanmayı beklediklerine ilişkin açıklaması
- 15.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Muğla'nın turizm ilçeleri arasında köprü vazifesi gören ve ölüm yolu olarak anılan İnönü Bulvarı'nda yol düzenleme çalışmalarının acilen yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 16.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, 1 Kasım 9'uncu Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in doğumun 94'üncü yıl dönümüne, 1 Kasım Harf Devrimi'nin 90'ıncı yıl dönümüne ve 1 Kasım Saltanatın kaldırılmasının 96'ncı yıl dönümüne, Hükümetin vatandaşları enflasyona ezdirmemesi gerektiğine ilişkin açıklaması
- 17.- Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'ın, Mustafa Şentop'a Meclis Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, doğal gaz başta olmak üzere ısınmada kullanılan tüketim maddelerinde ÖTV ve KDV iyileştirmesinin Doğu Anadolu Bölgesi için de yapılmasına yönelik kanun teklifini Meclise sunduğuna ve ilgili bakanlığın bu konuda gerekli hassasiyeti göstermesini talep ettiğine ilişkin açıklaması
- 18.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, 1 Kasım Dünya Kobani ile Dayanışma Günü vesilesiyle Kobani'ye saldırmak yerine Kobani halkıyla dostluk ilişkileri kurmak ve siyasi tercihlerine saygı duymak gerektiğine, katıldığı televizyon programında Mehmet Özhasenki'nin Halkların Demokratik Partisiyle ilgili ifadelerine, AKP ve kimi güçlerin HDP'nin seçimdeki başarısını görebildiklerine, tutuklu olan 53 belediye başkanı ile Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ'a selam gönderdiklerine ilişkin açıklaması
- 19.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Türkiye Cumhuriyeti açısından önemli kilometre taşları olan 1 Kasım Saltanatın kaldırılmasının 96'ncı ve 1 Kasım Harf Devrimi'nin 90'ıncı yıl dönümü münasebetiyle başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere cumhuriyetin dev-

rimci kadrolarına şükranlarını sunduklarına, Anayasa değişikliğinin gerçek bir toplumsal mutabakatla değişeceği güne kadar demokrasi müca-
delesine devam edeceklerine, 1 Kasım Yahya Kemal Beyatlı'yı 60'ıncı ölüm yıl dönümünde rahmetle andıklarına ilişkin açıklaması

20.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, 1 Kasım Yahya Kemal Beyatlı'yı 60'ıncı ölüm yıl dönümünde rahmetle yâd ettiğine iliş-
kin açıklaması

21.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, ombudsmanlık müessesesinin ele aldığı konulardan yola çıkarak davranış değişikliği yo-
luna gittiğine ve menfaat yararı olmaksızın, vatandaşlık kriteri aranmaksızın herkesin her tür yola başvurabileceği alternatif bir adalet arayışı
mekanizması olduğuna ve Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın 3 sıra sayılı Karma Komisyon Raporu üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına
yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

22.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Cumartesi
Annelerinin yaşadıklarına ve Manisa Milletvekili İsmail Bilen'in 3 sıra sayılı Karma Komisyon Raporu üzerinde AK PARTİ Grubu adına
yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

23.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, toplumu idarenin yanlış uygulamalarından korumak için öneriler sunduklarına ve
Cumartesi Annelerinin mücadelesine ilişkin açıklaması

24.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açık-
laması

25.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadeleri ile Manisa
Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

26.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açık-
laması

27.- İstanbul Milletvekili Nazır Cihangir İslam'ın, ombudsmanlık ile Adalet Bakanlığının zaman zaman karşı saflara düşebileceği-
ne, Adalet Bakanlığı hakkındaki şikâyetlerin nasıl çözümleneceğini öğrenmek istediğine, nepotizmin, yeğenciliğin ve kuzenciliğin önlenmesi
gerektiğine ilişkin açıklaması

V.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Komisyonlardan Gelen Diğer İşler

1.- 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerin-
den Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/1) (S. Sayısı: 3)

1 Kasım 2018 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Mustafa ŞENTOP

KÂTİP ÜYELER: Burcu KÖKSAL (Afyonkarahisar), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

----- 0 -----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 13'üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Türkiye-Almanya İşgücü Anlaşması'nın 57'nci yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen İstanbul
Milletvekili Zafer Sırakaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Sırakaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

II.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- İstanbul Milletvekili Zafer Sırakaya'nın, 30 Ekim Türkiye-Almanya İşgücü Anlaşması'nın 57'nci yıl dönümüne ilişkin gündem
dışı konuşması

ZAFER SIRAKAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 30 Ekim 1961 günü Almanya'yla imzalanan iş gücü
alım anlaşması, birçok insanımızın hayatını değiştiren, Anadolu'dan binlerce kişinin bundan sonraki hayatlarında ana vatanlarını
yürelerinde hissederek yaşamalarına sebep olan yazılı birer belge olmuştur. O zamanlar öngörülemez de bu anlaşmalar hem
Avrupa ülkeleri toplumları hem de Türk toplumu için birer dönüşümün ilk adımıydı. Sirkeci'den Münih'e yaklaşık elli saat süren
yolculuk ve son bir kez eşlerine, çocuklarına vagonların buğulu camlarından bakan işçilerin hikâyesi işte böyle başlamıştı. O
zaman elli saat süren yolculukla başlayan göç hikâyeleri bugünlerde 57'nci yılı geride bıraktı. Bu göçmenlik hikâyesinde hepsinin
aklında bir gün ana vatana geri dönmek vardı ancak öyle olmadı. Zira vatanlarından kilometrelerce uzakta ailelerine, sevdiklerine
hasret yaşayan bu insanlarımız, o dönemlerde Türkiye'deki haksız ve toplumun kendisine yabancı olan siyasetin de mağduru
oldular. Özellikle AK PARTİ iktidarı öncesine kadar "Batılı ülkelerle aramız açılmasın." kaygısıyla yurt dışındaki Türklerin bütün
sorunları göz ardı edilmiş ve dış Türkler konusunda AK PARTİ dönemine kadar bütün hükümetler pasif kalmıştır. Yurt dışına iş
gücü gönderimi sürecinde bütün işlemlerin Türkiye muhatabının Dışişleri Bakanlığı yerine İş ve İşçi Bulma Kurumunun olması, söz
konusu hükümetlerin yurt dışındaki Türkler konusunda hangi pencereden baktıklarının da birer göstergesidir. Keza konuya bu
kadar uzak kaldıkları için yarım asır yabancı ülkelerde sorunlarıyla baş başa bırakılan insanlarımıza, önceleri ekonomik saiklerle,
sonra güvenlik ve geçicilik olgusu içinde âdeta tepeden bakılmış ve "Alamancı" veya "gurbetçi" tanımlamasıyla kendilerine bir
şekliyle tepeden bakılmaya devam edilmiştir. Bu alışlagelmiş tutum, Sayın Cumhurbaşkanımızın yurt dışındaki Türklerle
gösterdiği ehemmiyet ve kişisel uğraşlarıyla son bulmuştur.

AK PARTİ hükümetleri döneminde -çok taraflı dış politikasıyla- artık, ekseriyeti bu ülkede doğmuş olan, hem yaşadıkları
ülkenin değerleri hem de Türk kültürleriyle büyüyen, çift ana dille yetişen üçüncü, hatta dördüncü kuşak Türkler için "yurt dışı
Türkler" ifadesinin kullanılmaya başladığı bir süreç oluşmuş ve kurumsal politikalar devreye sokulmaktan geri kalmamıştır. Şu iyi
anlaşılmalıdır: Bu coğrafyaya giden Türkler, artık, Avrupa ülkelerinin asli birer unsuru hâline gelmişlerdir. Binaenaleyh, bu
ülkelerdeki vatandaşlarımız bulundukları ülkelerin ana dillerini iyi öğrenmeye, siyasi hayatına katılmaya, ekonomik gelişmelerini
sürdürmeye, ancak bunları yaparken muhakkak öz kimliklerini, kültürlerini ihmal etmemeye teşvik edilmelidirler.

Konsolosluk reformları, yurt dışında dövizle askerlik hizmeti konusunda yapılan düzenlemeler, yurt dışında boşanma
kararlarının dava açılmaya gerek kalmadan tanınması, pasaport harçlarının düşürülmesi, Mavi Kart sahiplerinin mahkemelerde
tercüman olarak çalışabilmeleri ve Mavi Kart'ın bankacılık işlemlerinde kimlik belgesi olarak kullanılması, diasporada yaşayan
gençlerin devlet üniversitelerinde eğitim imkânları ve daha zikredemediğimiz birçok konu AK PARTİ döneminde uygulamaya
konuldu. Önümüzdeki süreçte ivedilikle takip etmemiz gereken en önemli hususlardan biri, son zamanlarda Türk diasporası ve
kuruluşlarına yönelik artan PKK saldırılarına Alman yetkili makamlarınca gerekli önlemlerin alınması, suçların aydınlatılması ve
faillerin cezasını alması olacaktır. Ayrıca, FETÖ ve PKK gibi terör örgütleri tarafından oluşturulmaya çalışılan olumsuz Türkiye

algısına karşı duyarlı ve dikkatli olmalıyız.

Avrupa'da yaşayan vatandaşlarımızın okullar, meslek eğitim yeri bulma, istihdam, ev arama başta olmak üzere toplumsal alanda ayrımcılığa maruz kaldıkları gözlenmektedir. Mesut Özil vakasında müşahade edilmiş olduğu üzere, Almanya'da yaşayan vatandaşlarımızın medyada, kurumsal ve toplumsal alanda karşılaştıkları ırkçılık ve ayrımcılık beraber yaşama kültürünü de zedelemektedir.

Alman makamlarından, ırkçılık ve ayrımcılıkla mücadele etmeye yönelik üst düzey tedbirler almaları beklenmektedir. Bu anlamda, insan hakları ihlallerine maruz bırakılan vatandaşlarımızın durumu takip edilmeli ve partilerüstü bir konu olarak ele alınmalıdır. Aşırı sağcı terör örgütü NSU'nun 8 Türk'ü katlettiği olayların aydınlatılarak beş yıldır esas suçluların cezasını çekmesini beklediğimiz dava süreci ve davada nihai karar, Almanya'daki kurumsal ırkçılığın hangi boyutlarda olduğunun da somut bir göstergesidir.

Cezalandırma tarihten bu yana salt kefaret değil, aynı zamanda suç önleme yöntemidir. NSU davası sürecinin başından itibaren kamu kurumları ve mensuplarının özenli bir şekilde soruşturma ve kovuşturma kapsamı dışında tutulması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın, ek süre vermiyorum.

ZAHER SIRAĞAYA (Devamla) – ...Alman devletinin ırkçı cinayetlere ilişkin sorumluluğunu üstlenmediğinin ve kurumsal ırkçılıkla yüzleşme konusunda isteksiz ve yetersiz kaldığının da bir göstergesidir.

Bugün, elli yedi yıllık bir hikâyeyi birkaç cümlede bir araya getirmeye gayret gösterdim. Önümüzdeki süreçte yurt dışı Türkler komisyonu kurulmasının önemini vurgular, Genel Kurula çalışmalarında başarılar dilerim.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Gündem dışı ikinci söz, Kütahya'nın sağlık altyapısı ve çevre sorunları hakkında söz isteyen Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'a aittir.

Buyurun Sayın Kasap. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Kütahya ilinin sağlık sorunları ile çevre sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kütahya ilinin sağlık altyapısı ve çevre sorunları hakkında söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, Kütahya'nın sağlık alanında yaşadığı sorunlar tüm illerde olduğu gibi çığ gibi büyüyor. Özellikle Kütahyalı vatandaşlarımız, hekim azlığı ve hastanelerin yatak kapasitelerinin azlığından dolayı komşu illere gitmek zorunda kalıyorlar. Bu durum, kabul edilebilir bir durum değildir. Kütahya'nın birçok ilçesinde uzman doktor eksikliği vardır; hastalar bu yüzden Eskişehir, Uşak, Bursa, Balıkesir, Afyon'a kadar gitmek zorunda kalıyorlar. 600 bin insanın yaşadığı bir ilde 1 kadın doğum uzmanı ve 1 göğüs hastalıkları uzmanı var, diğer branşlarda da eksiklik var. Aylarca Kütahya'da bir tek kadın doğum uzmanı mevcuttu. Doktorsuz da insanların yaşayabildiğini gördük çağ atlayan Türkiye'de. Kütahya şehir hastanesinin şu anda inşaatı durmuş durumda, yılan hikâyesine döndü. On küsur yıldır Kütahya'ya bir hastane yapılmaya girişiminde bulunuluyor ama hâlâ hastaneye başlanmadı, şu anda temel aşamasında. Kütahya'ya Sağlık Bilimleri Üniversitesi kuruldu, tıp fakültesi hastanesi yok.

182'ye mahkûm ettik tüm hastaları. Kuyrukları kaldırmıştık hani ya, o kuyruklar şu anda telefonda. Telefonla randevularda aylarca, on beş yirmi gün beklediğiniz oluyor. Hastane kuyruğu bitti, şu anda evde kuyruk bekliyorsunuz, bu durum tüm Türkiye'de geçerli. Daha önce değişik vesilelerle arkadaşlar da bunu gündeme getirmişlerdi. "Kriz yok." denilen bir dönemde hastanelerde şu anda ameliyatlara yapılamaz hâle geldi. Benim bildiğim ve bana ulaşan en az 20-30 hasta var, dört aydır evde ameliyat olmayı bekliyor, Sağlık Uygulama Tebliği'ndeki fiyatlar uygun olmadığı için. Sağlık Bakanının bu konuda Meclisi bilgilendirmesi gerekiyor. Kendisinden randevu istedik, zannedersen AK PARTİ'li milletvekili arkadaşlarımız da kendisine randevu konusunda ulaşamadılar. Çok ciddi kanayan yaralar olmasına rağmen bir buçuk aydır Sayın Sağlık Bakanımıza henüz ulaşamadık, kendileri randevu talebimizi kabul etmediler.

Bunun dışında, Kütahya'nın sağlık alanında yaşadığı değişik sorunlar var, çevre katlediliyor. Tunçbilek Termik Santrali bacasından zehir saçıyor, 2019'a kadar hiçbir şey yapılamayacağı söyleniyor. Bölgede kanser oranı çok ciddi düzeyde yükselmiş vaziyette. Arıtma tesisleri yeterli düzeyde çalıştırılmadığı veya çalışmadığı için Porsuk Barajı'nda Sofca'da binlerce balık ve kerevit tamamen öldü. Eskişehir'in de ciddi su kaynağı olan bu yer zehir saçıyor ve şu anda bölgedeki insanların yüzde 75'i balıkçılıktan geçinmektedir, balık ve kerevit şu anda sıfır vaziyette, hiçbir balık kalmadı. Domaniç Orman İşletmesinde yıllardan beri, her yıl 50-55 bin metreküp ağaç kesilmekteyken bu sene bu 100 bin metreküp çıktı. Yine, Domaniç Millî Parkı... Domaniç Millî Parkı'nda bakır madeni çıkarılmasından dolayı su tehlikesi ve çevre tehlikesi had safhada.

En son, şu anda gündeme gelen sağlıkla ilgili torba teklifin içindeki zehirle beraber... Orada bir zehir maddesi var. Binlerce sağlık çalışanını işsiz bırakacak olan bir yasa teklifidir. O teklifte yer alan şekliyle şu anda algılanan şey şu, ben size onu söyleyeyim: Hekim arkadaşların bir elinde bir stetoskop olur, bir de bazen enjektör olur, bir de tansiyon aleti. Bu 3 cihazla nasıl darbe yapılabilir, darbeye teşebbüste bulunulabilir, ben anlayabilmiş değilim. Getiren arkadaşlar açıklarlarsa çok memnun olacağım.

Hepinize teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Bitlis'in sorunları hakkında söz isteyen Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'ya aittir.

Buyurun Sayın Gaydalı. (HDP sıralarından alkışlar)

3.- Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Bitlis ilinin sorunlarına iline ilişkin gündem dışı konuşması

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bitlis ilinin sorunları Süphan Dağı gibidir, bunu beş dakikada anlatmak mümkün değil. Ben sadece, Bitlis'te AKP mantalitesini teşhir etmek için söz aldım. AK PARTİ politikasının Bitlis ilinde nasıl pratiğe konulduğunu sizlere anlatacağım.

24 Haziran seçimlerinden önce hizmet hezeyanıyla seçim propagandasına başlayan AKP, Bitlis merkeze bağlı Dörtağaç (Kamah), Değirmenaltı (Por) ve Ağaçköprü (Hormoz) köylerinde yol yapım çalışmasını seçimden hemen sonra ani bir kararla durdurmuştur. Gene aynı mantıkla, Tatvan ilçemizin Reşadiye (Sorp), Yelkenli köyünde de yol yapım işi yarım bırakılmış ve su sondaj faaliyetinin de sondaj yapıldıktan sonra -seçim sonrası, projelerin- iptal edildiği halka duyurulmuştur. Yine Mutki ilçemizin Boğazönü (Parsing), Yenidoğan (Kursuwak) ve Şen köylerinin sulama projelerinin seçimden önce ihaleleri yapıldı seçim sonrası projeler iptal edilmiştir. Ahlat-Ovakışla-Tapavank (Güzelsu) yolunda seçim öncesi mevcut asfalt makinelerle kazınmış, köylülere de "Yeni asfalt çalışması yapılacak." haberi duyurulmuştur. Seçimden sonra da "Oy verilmedi." gerekçesiyle olduğu gibi terk edilmiştir. Bu resimde de yolu nasıl kazdıklarını net olarak görebilirsiniz. Hâlbuki bu köy binlerce ton patates üretiminin yapıldığı ve onlarca treylerin yolunu kullandığı bir köydür. Bitlis halkı AKP'li vekillerin Bitlis Valisiyle beraber aldıkları bu kararın gerekçelerinin açıklanmasını beklemektedir. Bitlis halkı soruyor: "Vergide aynı kefeye konurken hizmette niçin eşit ve adil

davranılmıyor?" Ve hemşehrilerimin bir önerisi var, o zaman taşıt alımı ve akaryakıtta da bu köylerimiz vergiden muaf tutulsun istiyorlar. Zannetmeyin ki bu yollar uzun metrajlı veya sulama projeleri de büyük projelerdir. Bunlar ana yola 1,5 ila 3, bilemediniz 4 kilometre mesafesi olan köylerdir ve Bitlis'in mahallesi sayılan köylerdir. Sulama projesi de mevcut toprak ark yerine 3-4 kilometrelik basit plastik boru döşeme işidir.

Geçen dönem Plan ve Bütçe Komisyonunda eski Maliye Bakanı Naci Ağbal "HDP projelerin yapılmasına mâni oluyor." demişti, ben de kendisine "Hangi mega projeyi yaptınız da HDP mâni oldu?" diye sormuştum, beyefendi buna çok sinirlenmişti. "Oy yoksa hizmet de yok." mantığıyla halktan intikam mı alınmaya çalışılıyor?

Çevre kirliliği olarak da aktaracağım şu: Tatvan kanalizasyonu yer yer direkt olarak Van Gölü'ne deşarj edilmektedir. Ahlat'ın Cemalettin köyünde halk içme suyu deposunu mil ve çamur sorunu nedeniyle senede en az iki defa temizlemek mecburiyetinde kalıyor. Göldüzü (Arin) köyünün kanalizasyon sorunu hâlâ çözülememiştir. Bunların hepsinin ortak yönünü ben size söyleyeyim: AKP'ye oy vermedikleri için intikam alınıyor.

İkinci bir husus da bu köyler üretim alanı, eğer rant merkezi olsaydı eminim buralara da -aya hayal ettiğiniz gibi- 4 gidiş, 4 geliş yol projesi ürettirdiniz.

Diğer bir husus da AKP'lilerin geçen dönem için "HDP'nin 2 vekili var, neden hizmet yapılmıyor?" söylemiydi. Bu beyler on altı yıldır iktidarda olduklarının farkında değiller herhâlde. Keramet 2 vekillikteyse buyurun yapın bakalım. On altı yıllık iktidarda 3, 2, 1 ve nihayet sonunda tekrar 2 milletvekili çıkardınız; bunu nasıl çıkardığınızı da herkes çok iyi biliyor.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Nasıl çıkardık?

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – Ben size şunu iddia edebilirim: Sarayın bir günlük masrafıyla bu projelerin birçoğunu tamamlayabilirim. Yapılan uygulamalar kesinlikle rasyonel değildir, akla, mantığa aykırıdır. Bu basit, ucuz ve uyuz politikalarla bu toplumu düze çıkaramazsınız, ekonomik krizle mücadele edemezsiniz.

Sizlere son olarak da hatırlatmak isterim ki herkes zirvede olmayı hedefler ama kimse bilmez ki zirve yükselişin sonu, inişin başlangıcıdır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mustafa Şentop'un, milletvekillerinin Türkiye'deki mevcut mevzuata göre ve Yüksek Seçim Kurulunun ilan ettiği kararla seçilmiş olduğuna ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, çok küçük bir şey söyleyeceğim. Türkiye Büyük Millet Meclisindeki bütün arkadaşlarımızın Türkiye'deki mevcut mevzuata göre ve Yüksek Seçim Kurulunun ilan ettiği kararla seçilmiş olduğunu burada belirtmek isterim sayın hatibin konuşmasındaki bir ifade üzerine.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Eleştiri hakkı var, seçim usulleri ve nasıl olduğuna dair eleştiri hakkı var.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi sisteme giren ilk on beş milletvekiline yerlerinden birer dakikayla söz vereceğim. Bu sözlerin ardından sayın grup başkan vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Aydın...

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, 1353 sayılı Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki Hakkında Kanun'un kabulünün 90'ıncı yıl dönümünü kutladığına ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün, dilimizi Arap alfabesinden kurtarıp yeni Türk alfabesine kavuşturan 1353 sayılı Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki Hakkında Kanun'un kabulünün 90'ıncı yıl dönümü, kutlu olsun. Atatürk'ün kararlılığı, sabrı ve çalışkanlığı bu Harf Devrimi'nin gerçekleşmesinde ve halk tarafından erken bir zamanda kabullenilmesinde etkili olmuştur. Harf Devrimi şekilsel, basit ya da teknik bir değişim değildir, eskinin reddi ya da var olanın, yazımsal bilimsel metinlerin inkârı olarak da değerlendirilmemelidir, aksine yeni bir dil kurgulayıp çağdaş uygarlık düzeyine, bilime ve aydınlanmaya ulaşma çabası olarak algılanmalıdır. Bu nedenle Harf Devrimi aydınlanmanın öncüsüdür. Bu sayede Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ü bir kez daha şükranla anıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gürer...

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ülkemizde yaşanan ekonomik sorunların yansımalarının arttığına ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ülkemizde yaşanan ekonomik sorunların çok yönlü yansımaları artmaktadır. Toplumsal eğitim sorunlarına eklenen ekonomik sorunlar aile birliği üzerinde ciddi zararlar yaratmaktadır. İşsizlik nedeniyle kendini yakan, intihar edenlerin yanında kadına şiddet tırmanmaktadır. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun yazılı soru önergeme verdiği yanıtta kadına şiddetin boyutları gözler önüne serilmiştir. Resmî rakamlarla 2017 yılında 133.809 kadın, 2017 yılının ilk yedi ayında 96.417 kadın şiddete maruz kalmış ve bu süre içinde ne yazık ki 393 kadın şiddet nedeniyle hayatını kaybetmiştir. Bu, kabul edilebilecek bir durum değildir. Şiddet önleme ve izleme merkezlerinin varlığına rağmen sorun devam etmektedir. Aile birliği dağılmakta, toplumsal sorunların en önemlilerinden biri de kadına şiddet olarak günümüzde devam etmektedir. Bu konuda her kesimin duyarlı olmasının şart olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Şeker...

3.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Kocaeli Büyükşehir Belediyesinin düzenlediği 1'inci ve 2'nci Kartepe Zirvesi'ne ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesinin düzenlediği ve entelektüel dünyanın yeni buluşma adresi olan Uluslararası Kartepe Zirvesi'nin 1'incisi geçen yıl yapılmıştı. Zirvenin ana teması 15 Temmuz ve darbelerdi. Zirve sonuç deklarasyonu Birleşmiş Milletlerin gündemine alındı. Kartepe Zirvesi'nin 2'ncisi 26-28 Ekim tarihlerinde "Göç, Mültecilik ve İnsanlık" temasıyla yapıldı. Zirveye 30 ülkeden 360 bilim, medya ve siyaset insanı katıldı, 6 salonda 70 ayrı oturum gerçekleştirildi. Zirvenin onursal başkanlığını Dışişleri Bakanı Sayın Mevlüt Çavuşoğlu üstlendi. Zirveye katılan Yerel Yönetimler Orta Doğu ve Batı Asya Bölge Teşkilatı Eş Başkanı Mohamed Saadie Türkiye'de mültecilerle ilgili alınan kararların milyonlarca Suriyelinin hayatını kurtardığını ve bu zirvenin tüm dünyadaki mültecilerin durumuyla ilgili atılmış önemli bir adım olduğunu ifade etti.

Yine, Yunanistan eski bakanı "Mültecilere yardım edemedik. Göçmenleri seviyorum demek, ölen göçmeni seviyorum demek değildir." diyerek onları yaşatmak için gerekli olan ihtiyaçlarını karşılayabilmenin önemini vurguladı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

4.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Mersin'in yaş sebze, meyve ihracatında 1'inci sırada olduğuna ve mağdur olan narenciye çiftçisinin desteklenmesi gerektiği konusunda Tarım Bakanına çağrı yaptığına ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Mersin, Türkiye yaş sebze meyve ihracatının yaklaşık yarısını karşılamaktadır ve Türkiye’de yaş sebze meyve ihracatında 1’inci sırada bulunmaktadır. Karadeniz’deki fındık üreticisine Hükûmet gerekli desteği vermiştir, bir nebze olsun fındık üreticisi rahatlamıştır. Yalnız, Çukurova’daki çiftçilerin tamamı mağdur durumdadır. Narenciye sezonu başlamış, teşvik yetersiz, fiyatlar çok düşük seviyededir. Zeytin ve zeytinyağı sezonu başlamış, geçen yılın yarı fiyatlarına satılmaktadır. Ben buradan Tarım Bakanına çağrı yapıyorum: Türkiye’nin ürettiği narenciye’nin yüzde 70’ini üreten, çilek, zeytin, kayısı ve muzun yaklaşık yarısını üreten çiftçilerimiz için mutlaka, tarımsal sulamayla ilgili elektrik fiyatları en az yarıya indirilmelidir, KDV kaldırılıp fiyatlar yarıya indirilmelidir ve yıllardır vadedilen “çiftçiye ucuz mazot” artık verilmelidir. Şu anda ekim zamanı geldi, çiftçi tarlasını ekecek, maalesef ekim yapamamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Topal...

5.- Hatay Milletvekili Serkan Topal’ın, 2023 Eğitim Vizyonu’nun öğretmenleri ve öğrencileri hayal kırıklığına uğrattığına ilişkin açıklaması

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Geçtiğimiz hafta, Millî Eğitim Bakanı, “Eğitimde 2023 Vizyonu”nu açıkladı. Somut çözüm önerilerinden daha çok temennilerin dile getirildiği bir proje olarak öğretmenlerimizi ve öğrencilerimizi hayal kırıklığına uğratmıştır. Öğretmeni “kadrolu, sözleşmeli, ücretli” diye üç gruba ayıran bu çarpık sistem devam ettiği sürece eğitimde başarı elde etmek mümkün değildir. Ücretli öğretmenlerimizin sözleşmeye geçirilmesi için sağlanan 5 bin kadronun, “yandaşlık” adına, hiçbir gerçekliği olmayan mülakat ucubeleriyle önemli kısmının boş kalması öğretmenlerimizi mağdur etmiştir. Sözleşmeli öğretmenlerimizin aile birliğinin önündeki engeller baskı uygulanarak devam etmektedir, bu bir an önce çözülmelidir. Eğitimin içinde bulunduğu bu kaos düzeni bir an önce sona ermeli, çağdaş normlar yaşama geçirilmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşcier...

6.- Ankara Milletvekili Gamze Taşcier’in, Cumhurbaşkanının kullanımı için Katar’dan gelen uçağın envanter kaydının neden hâlâ yapılmadığını ve neden hediye ya da hibe olduğuna dair bir belgenin olmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Plan ve Bütçe Komisyonunun dünkü toplantısında, Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay, Cumhurbaşkanının binmesi için Katar’dan alınan uçan sarayla ilgili sorulara hem cevap vermiş hem de cevap vermemiştir. Sayın Oktay, uçak için, ikisi farklı şeyler olmasına rağmen, “hem hediye hem de hibe” demiştir ve ne hediye edildiğine ne de hibe edildiğine dair bir belge olmadığını ifade etmiştir. Ayrıca, Sayın Oktay, uçağın Cumhurbaşkanlığı envanterine kaydının hâlâ yapılmadığını ifade etmiştir. Uçak var, hangar var, kabin ekibi belli, envanter kaydı neden hâlâ yapılmıyor, beklenen nedir? Bu uçağın hediye ya da hibe olduğuna dair belge neden yok?

BAŞKAN – Sayın Yaşar...

7.- İstanbul Milletvekili Serap Yaşar’ın, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi’nde yapılan Sıfır Atık Zirvesi’ne ilişkin açıklaması

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Biraz önce Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde “Sıfır Atık Zirvesi” adı altında bir zirvenin açılış oturumuna katıldım. Açıkçası “sıfır atık” israfın önlenmesini, kaynakların daha verimli kullanılmasını ve bunun kullanılmasından oluşan atık miktarının azaltılmasını, etkin toplama sisteminin kurulmasını, atıkların geri dönüştürülmesini kapsayan atık önleme yaklaşımını hayata geçirmeyi amaçlamaktadır. Yüz akı birçok kuruluşumuza bu bağlamda ödülleri verildi; bunlardan bir tanesi de İstanbul Büyükşehir Belediyemiz, TRT Kurumumuz ve bunun yanında TEMA gibi diğer birçok kuruluşumuz. Açıkçası Türkiye’de bu neviden bir zirvenin yapılmasını ben çok büyük memnuniyetle karşılıyorum ve Genel Kurulun da dikkatine sunmak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

8.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan’ın, ülkemizde varlığını sürdüren tarihî çarşılarla ilgili kanun ve yönetmeliklerin yetersiz kaldığına ve tarihî çarşıların UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi’ne girmesi için çalışmaların artırılması gerektiğine ilişkin açıklaması

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Bursa’da onlarca tarihî çarşı bulunmaktadır. Yedi sekiz asırlık geçmiş olan, Osmanlı ve Selçuklu mirası kapalı çarşı, çarşı, bedesten, arasta, han, kervansaray gibi isimlerle ülkemizde varlığını sürdüren yüzlerce tarihî çarşı bulunmaktadır.

Tarihî çarşılar, tarihî, ticaret, turizm ve çarşı özelliğiyle kentlerin simgesi ve vitrini olmuşlardır. Bu nedenle, rant ve nemalanma mekânları olmamaları için “tarihî çarşılar yönetim yasası” çıkartılmalıdır. 2015 yılında çıkarılan 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Yasa ve yönetmelikler uygulamada yetersiz kalmış olup yeni düzenleme şarttır.

Turizm potansiyeli yüksek olan tarihî çarşıların tanıtımı yetersizdir. UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi’ne girmeleri için çalışmalar artırılmalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

9.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül’ün, tarımsal sulama parası için icraya verilen çiftçilerin borçlarının faizlerinin kaldırılıp anapara ödemelerinin yapılandırılıp yapılandırılmayacağını Tarım ve Orman Bakanından öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Yerelde seçimle gelen sulama birliklerinin yapısı AKP tarafından değiştirilmiş ve DSİ tarafından kayyum atamaları yapılmıştır; bu, demokratik bir yapıyı tamamen ortadan kaldırmıştır. DSİ’den atamaları yapılan sulama birlikleri başkanlarının ilk işleriye tarımsal sulama parası borcu olan çiftçileri icraya vermek olmuştur. Bu konuda Tarım Bakanına sormak istiyorum: Bu sulama parası için icraya verilen çiftçilerin borçları yapılandırılacak mıdır, faizleri kaldırılıp ana para ödemeleri bir yapılandırmaya sokulacak mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Girgin... Yok.

Sayın Kılıç...

10.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç’ın, Kahramanmaraş’ın Pazarcık ilçesi Pulyanlı Mahallesinde Elif Ana’nın Hakk’a yürüyüp toprağa sırlanışının seneidevriyesinde büyük bir beraberlik sergilendiğine ilişkin açıklaması

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş)- Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Geçen pazar Kahramanmaraş Pazarcık ilçemiz Pulyanlı Mahallemizde Elif Ana’nın Hakk’a yürüyüp toprağa sırlanışının seneidevriyesinde il ve bölge geneli, yurt içi ve dışından Alevi’siyle Sünni’siyle bütün canlar Elif Ana’ya mihman olduk. Devlet millet bir arada bir büyük beraberlik sergilendi; konuşmalar yapıldı, semah edildi, lokmalar yendi. Herkes bir kere daha kardeşliğimize ve aramıza yad ellerin giremeyeceğine şahit oldu, yabancı ideoloji ve modellere ihtiyacımızın olmadığını gördü.

“Hoşgör, herkesi bizim istediğimiz gibi değil kendi istedikleri şekilde mutlu edebilmek büyüklüğüdür.” der Albert

Robinson.

İnsana hayatta yaraşan en güzel şey, peşin yargıdan uzak, gerçeği aramaktır. Bulgu, dikkatin elinde ilginin ipuçlarını verir. En büyük engel peşin yargıdan gelir. Kendine düşüncüyü yasaklamış taassup hazin bir aldanış doğurur. Kur'an'da "Delil ile amel et, bilmediğin şeyin peşine düşme." buyurulmuştur.

BAŞKAN – Sayın Arık...

11.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, söz verildiği hâlde Kayseri'nin Sarız ilçesinin Tekneli Mahallesi sakinlerinin sorunlarının giderilmediğine ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

24 Haziran seçimlerinde Sarız ilçemizin Tekneli Mahallesi sakinleri evlerinin ve arsalarının tapularının olmadığı, kendilerinin seçimden seçime hatırlandığı, hiçbir hizmet alamadıkları gerekçesiyle demokratik tepkilerini göstererek sandığa gitmeme kararı alır. Adının Tekneli olması sizleri yanıltmasın; tekneleri yok, salları yok, hatta içecek suları dahi yok. Bunun üzerine ilçe kaymakamı vatandaşlarımızı ikna turlarına başlar. Kaymakam başarılı olamayınca ilin valisi gelir. Olayları öğrenince biz de Tekneli'ye gittik. Vali, Tekneli Mahallemizdeki hemşehrilerimizi dinleyip sorunlarının çözümü için devlet sözü verdi, ben de sorunlarının takipçisi olacağımın sözünü verdim.

Hafta sonu Sarız'daydım. Tekneli'nin sorunları tıpkı Sarız'ımızın diğer mahallelerinde olduğu gibi aynen duruyor. Verilen sözler unutulmuş. Tıpkı kalkınmayı Sarız'dan başlatma sözü vererek iktidar olan AKP'nin Sarız'ı topyekûn unuttuğu gibi.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

12.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Mersin'e kazandırılacak olan millet bahçesine ve şehrin gelişmesi için katkı sağlayan başta Cumhurbaşkanını olmak üzere emeği geçenlere teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Hafta sonu seçim bölgem Mersin'de, hemşehrilerimizle Çevre ve Şehircilik Bakanımız Sayın Murat Kurum tarafından ayrıntıları paylaşılan millet bahçemizin müjdesi verildi. Daha önce belirlenen yaklaşık 50 bin metrekare alanın önünde "Deniz Park" diye bilinen yaklaşık 60 dönümlük alanı da Mersin'imize kazandıracak şekilde, 110 dönümlük alanı millet bahçesi yapacağız. İçerisinde millet kıraathanesinin de olduğu, sosyal anlamda bütün vatandaşlarımızın gidip burada her türlü ihtiyacını karşılayabileceği, altyapısı olan, gencin, çocuğun, yaşlının vakit geçirebileceği bir alan olacak. Birçok alandaki yatırımlarla şehrimizin gelişmesi ve ilerlemesine katkı sağlayan başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere bakanlarımıza, milletvekillerimize teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

13.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, tüm saldırılara rağmen Türkiye ekonomisinin ekim ayında da üretim ve ihracata dayalı büyümesine rekorlar kırarak devam ettiğine ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün açıklanan ekim ayı ihracat rakamları yüzde 13,1 oranında artarak 15 milyar 732 milyon dolara yükseldi. Bu rakamla tüm zamanların en yüksek seviyesine çıkarak cumhuriyet tarihinin rekoru kırıldı. Son on iki aylık ihracat 166 milyar 809 milyon dolara yükselerek cumhuriyet tarihinin yıllık ihracatta en yüksek seviyesine ulaşıldı. Ekim ayında ithalat yüzde 23,5 azalarak 16 milyar 261 milyon dolara geriledi. İhracatın ithalatı karşılama oranı ekim ayında yüzde 96,7 düzeyine yükseldi. Dış ticaret açığı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 92,8 düzeyinde azalarak 529 milyon dolara geriledi. Açıkça görülmektedir ki tüm saldırılara rağmen, eylülünden sonra ekim ayında da Türkiye ekonomisi, üretim ve ihracata dayalı büyümesine rekorlar kırarak devam etmektedir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Arslan...

14.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, Denizli ilinin ilçelerine ihtiyaç duyulan uzman doktorların ne zaman atanacağını Sağlık Bakanından öğrenmek istediğine, kas hastalığı olanların tedavi için tam donanımlı gen terapi merkezlerinin açılmasını ve ücretsiz faydalanmayı beklediklerine ilişkin açıklaması

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sağlık Bakanına soruyorum, bir: Bakanlığınıza daha önceleri de sormuştum ancak şimdiye kadar bir sonuç alamadım. Denizli ilimizin Kale, Beyağaç, Serinhisar, Çameli, Baklan, Güney, Babadağ ilçelerimizdeki hâlâ hastanelerde değişik branşlarda uzman doktor ihtiyacı mevcuttur. Bu ihtiyaçların giderilmesi için, bu ilçelerdeki hastanelerimize ihtiyaç duyulan uzman doktorları ne zaman atayacaksınız? Kadroların boş tutulmasının sebebi nedir? Hastalarımız gereği gibi tedavi olamıyorlar.

İki: Yine bir kas hastası olan hemşehrimin talebini iletmek istiyorum. Ülkemizde önemli sayıda kas hastası olduğu söyleniyor. Bunların kesin tedavisi yok ancak kök hücre tedavisiyle hastalığın ilerlemesi yavaşlatılıyor, kaslar güçlendiriliyor, yürüme imkânı bulabiliyorlar. Bu nedenle, ülkemizdeki kas hastalarının kök hücre tedavisinin yapılması için tam donanımlı gen terapi merkezlerinin açılmasını ve kas hastası olanların ücretsiz tedavi edilmesini bekliyorlar.

BAŞKAN – Sayın Girgin, buyurun.

15.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Muğla'nın turizm ilçeleri arasında köprü vazifesi gören ve ölüm yolu olarak anılan İnönü Bulvarı'nda yol düzenleme çalışmalarının acilen yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Başkan, Muğla ili Yatağan ilçesi 50 mahallesi ve 50 bin nüfusuyla Stratonikeia ve Lagina antik kentleriyle turizm noktaları arasında köprü oluşturan önemli bir geçiş noktasındadır.

İlçemiz merkezinden geçen ve turizm ilçeleri arasında köprü görevi gören İnönü Bulvarı, ticari konumu itibarıyla ana arterdir, ulaşım ağındaki konumu itibarıyla ve ilçemiz hakkında ilk izlenimlerin oluştuğu önemli bir yoldur. Üç yıldan beri, Karayolları Yatağan-Milas arasında çalışmalar yapsa da Yatağan merkezde yer alan ve ana arter olan İnönü Bulvarı'nda herhangi bir çalışma yapılmamaktadır. Karayollarının sorumluluğunda olan İnönü Bulvarı'nda yol düzenleme çalışmalarının yapılmaması özellikle yaz aylarında ve okul dönemlerinde ölümlü kazaların artmasına yol açmakta ve "ölüm yolu" olarak anılmaktadır. Bu kapsamda, ilçe merkezindeki İnönü Bulvarı'nın da acilen Karayolları tarafından yapılması gerekmektedir.

Sağ olun.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, şimdi sayın grup başkan vekillerinin söz taleplerini karşılayacağız.

Sayın Türkkkan, buyurun.

16.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkkan'ın, 1 Kasım 9'uncu Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in doğumun 94'üncü yıl dönümüne, 1 Kasım Harf Devrimi'nin 90'ıncı yıl dönümüne ve 1 Kasım Saltanatın kaldırılmasının 96'ncı yıl dönümüne, Hükûmetin vatandaşı enflasyona ezdirmemesi gerektiğine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 9'uncu Cumhurbaşkanımız Sayın Süleyman Demirel'in doğum günü. 17 Haziran 2015 tarihinde kaybettiğimiz, Türk siyaseti için oldukça saygın ve önemli bir yere sahip olan merhum Süleyman Demirel'e Allah'tan rahmet, ailesine ve sevenlerine başsağlığı diliyorum.

Güzel dilimizi ifade etmek için yeni Türk harflerinin kabul edildiği Harf Devrimi'nin yıl dönümündeyiz. Doksan yıl önce

bugün, bizim güzel, ahenkli ve zengin dilimiz yeni Türk harfleriyle kendini göstermiştir. Harf Devrimi'ni yönünü çağdaş uygarlığa çeviren genç cumhuriyetin attığı en önemli adımlardan biri olarak gördüğümüzü belirtmek istiyorum.

Saltanat doksan altı yıl önce bugün kaldırıldı. Türkiye Cumhuriyeti'nin bir kişiye, bir zümreye ya da bir aileye ait olmadığını doksan altı yıl sonra bugün tekrar hatırlatmakta fayda görüyoruz. Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir. Millet'in üstünde hiçbir güç ve kuvvet yoktur. Bu anlayışımızı millet'in Meclisinden bir kez daha yüksek bir sesle vurguluyoruz.

Dün Merkez Bankası yıl sonu beklenen faizi yüzde 23,5 olarak açıkladı. Milletimiz bu noktada enflasyon oranı kadar maaşlarına zam beklemektedir. Hükümet vatandaşını enflasyona karşı ezdirmemelidir. Sayın Cumhurbaşkanı kendisine yaptığı maaş artışını Türk vatandaşından esirgememelidir.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Aydın.

Buyurun Sayın Aydın.

17.- Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'ın, Mustafa Şentop'a Meclis Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, doğal gaz başta olmak üzere ısınmada kullanılan tüketim maddelerinde ÖTV ve KDV iyileştirmesinin Doğu Anadolu Bölgesi için de yapılmasına yönelik kanun teklifini Meclise sunduğuna ve ilgili bakanlığın bu konuda gerekli hassasiyeti göstermesini talep ettiğine ilişkin açıklaması

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yeni görevinizde başarı dilekleriyle birlikte, size ve bu konuşma imkânını bana sunan, büyük nezaket gösteren grup başkan vekilime çok teşekkür ediyorum.

Malumunuz, genelde Türkiye'yi ilgilendiren ve özelde de bölgem olan Doğu Anadolu Bölgesi'nde gerçekten büyük ihtiyaç duyulan bir meseleyi gündeme getirmek üzere söz hakkı sahibiyim.

Malumunuz, son zamanlarda yaşadığımız ekonomik sıkıntılar ve döviz kurlarındaki ani yükselişle birlikte, ülkemizde vatandaşımızın belini büken bir dizi zamlara muhatap olduk. Özellikle, dövizle endeksli ithal kalemlerden biri olan doğal gaz 2018 yılında Nisan, Ağustos ve Eylül aylarında BOTAŞ tarafından 3 defa zam yapılmıştır. Dolar kuru nisanda 3,96, ağustosta 4,93 ve eylülde 6,51 seviyesindeydi. Geçtiğimiz günlerde, yine BOTAŞ'ın aldığı bir kararla sadece elektrik üretiminde kullanılan doğal gazda yüzde 8,8 oranında bir indirim yapıldığı kamuoyuyla paylaşılmıştır. Daha önceleri de gerek araştırma önergesi gerek yerinden söz alarak ve gerekse kanun teklifimizle, benzer bir ÖTV ve KDV iyileştirmesinin Erzurum merkezli, Doğu Anadolu Bölgesi için de yapılması temennisinde bulunmuştuk. Bugün de bu talebimizi bir kez daha kanun teklifi olarak Meclise sunduk. Bu konuda, ilgili bakanlığın gerekli hassasiyeti göstermesini talep ediyoruz çünkü gerçekten, sosyal devlet olmanın gereği, bölgenin koşullarını dikkate alıp o bölgenin kalkınma modellerine yönelik birtakım kararlar alınması çok elzemdir. Bunun örnekleri dünyanın birçok yerinde var. İnanın, vergi muafiyetinin sıfır seviyelerine kadar düşürüldüğü ülkeler ve bu ülkelerdeki bölgelere tanıklık etmekteyiz. Türkiye'yi rahatlatacak, bu sadece enerji bağlamı değil de genelde, ısınma, barınma, konaklama yerlerindeki doğal gaz tüketimi ve özellikle sanayici ve küçük esnafın da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Özür diliyorum. Çok teşekkürler.

Özellikle, gerçekten haksız rekabet oluşturacak, bölgedeki sanayici ve küçük esnafın dahi maliyet girdilerinin yarısını kapsayan bu ısınma noktasındaki sorunun çözülmesini ben bizatihi partim adına talep ediyorum.

Bu fırsatı verdiğiniz için sizlere çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aydın.

Sayın Kurtulan, buyurun.

18.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, 1 Kasım Dünya Kobani ile Dayanışma Günü vesilesiyle Kobani'ye saldırmak yerine Kobani halkıyla dostluk ilişkileri kurmak ve siyasi tercihlerine saygı duymak gerektiğine, katıldığı televizyon programında Mehmet Özhaskeki'nin Halkların Demokratik Partisiyle ilgili ifadelerine, AKP ve kimi güçlerin HDP'nin seçimdeki başarısını görebildiklerine, tutuklu olan 53 belediye başkanı ile Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ'a selam gönderdiklerine ilişkin açıklaması

FATMA KURTULAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Dört yıl önce IŞİD, Suriye'de küçük bir kasaba olan Kobani'ye saldırdı. Bu saldırı süresince yüz otuz gün bir savaş yaşandı. Kobani halkının IŞİD barbarlığına karşı kendini savunma ve direnmesine dünyanın birçok yerinden de destek geldi. Geç de olsa Türkiye'de de açılan bir insani yardım koridoru oldu; yaralıların tedavi edilmesi gibi destekler de sunuldu ve bu da tarihe not olarak düştü. 1 Kasım 2014 günü, kadim Orta Doğu halklarını bataklığa çevirmek isteyenlerin son maşalarından IŞİD ilk kez yenilme ve gerileme durumunu burada yaşadı. Büyük bir kadın düşmanı da olan IŞİD'e karşı kadınların direnişi, kadının eşitlik, özgürlük ve mücadele tarihinde de sembol oldu. İşte, bugün, o günün yıl dönümüdür yani "1 Kasım Dünya Kobani'yle Dayanışma Günü"dür. Eğer IŞİD Kobani'de başarılı olsaydı bugün Türkiye de dâhil, dünyanın birçok merkezi IŞİD'in barbar yüzüyle karşı karşıya kalmaya devam edecekti. Bugün vesilesiyle, Kobani'ye saldırmak yerine, Kobani halkıyla dayanışma ve dostluk ilişkileri kurmak ve siyasi tercihlerine saygı duymak gerektiğini paylaşmak isterim.

İkinci değinmek istediğim konu Sayın Başkan: AKP Genel Başkan Yardımcısı Özhaskeki son katıldığı bir televizyon programında partimizle ilgili iftiralarda ve hakaretlerde bulunmuştur. Partimizin belediyeler üzerinden yolsuzluğa karıştığını ve farklı yerlere para aktardığını iddia etmiştir. Bununla ilgili bir belge varsa, kanıtlayabileceği bir durum varsa bir an önce bunu kamuoyuyla paylaşması gerektiğini söylüyoruz.

Özellikle Mardin Belediyesini sevgili, çok değerli ağabeyimiz Ahmet Türk devraldığında, kazandığında oturacağı koltuk bile hacizliydi. Van Belediyesi daha sonra da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım arkadaşlar.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Yolsuzluktan yargılanan Burhan Yenigün'den devraldığı belediyede makam aracı bile yoktu. Artuklu Belediyesinde ilçe başkanının bu konuda bir iddiası var, şöyle diyor şu anki kayyuma dair: "Artuklu ilçesine 600 milyon TL harcandı. Bu para nereye harcandı? İçim acıyor." Yakın bir zamanda bunu söylüyor.

Bizce Özhaskeki kendi belediyelerine baksın. Özellikle, istifa ettirilen belediye başkanlarının nereye, kime, kaç parsel araziye peşkeş çektiğinin açıklanması gerektiğini düşünüyoruz.

Yine, belediye başkanı adaylarımızın orali olmadığını, yerelde olmadığını söylüyor. Biz halktan gelen geliri halka döndürecek, hizmette kusur etmeyecek aday kriterini önemsiyoruz. AKP geleneğinde de bu vardır: Beşir Atalay Vanlı mıydı, Bülent Arınç Bursalı mıydı, Faruk Çelik Urfalı mıydı diye bunu da sormak isteriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım arkadaşlar...

Buyurun.

FATMA KURTULAN (Mersin) - Sonuç olarak şunu söylemek isteriz ki artık AKP ve kimi güçler HDP'nin seçimdeki başarısını şu an görmüşlerdir.

Tutuklu olan 53 belediye başkanımıza şunu söylemek istiyoruz ki gözünüz arkada kalmasın, sizin seçildiğiniz oy oranından katbekat daha yüksek bir oranla yeni başkanlarımızı seçeceğiz.

Selahattin Başkan ve Figen Başkana da buradan selam göndererek gözünüz arkada kalmasın, bu gemi mutlaka limana ulaşacaktır diyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özel...

19.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Türkiye Cumhuriyeti açısından önemli kilometre taşları olan 1 Kasım Saltanatın kaldırılmasının 96'ncı ve 1 Kasım Harf Devrimi'nin 90'ıncı yıl dönümü münasebetiyle başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere cumhuriyetin devrimci kadrolarına şükranlarını sunduklarına, Anayasa değişikliğinin gerçek bir toplumsal mutabakatla değişeceği güne kadar demokrasi mücadelesine devam edeceklerine, 1 Kasım Yahya Kemal Beyatlı'yı 60'ıncı ölüm yıl dönümünde rahmetle andıklarına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

1 Kasım tarihi, Türkiye Cumhuriyeti tarihi açısından ve Atatürk devrimleri açısından, cumhuriyet devrimleri açısından önemli bir kilometre taşıdır.

1 Kasım 1922 saltanatın kaldırılması, 1 Kasım 1928 de Harf Devrimi'dir. Bundan doksan altı yıl önce 1 Kasım 1922'de saltanatın kaldırılmasıyla yeni bir döneme geçildi. 23 Nisan 1920'de Ankara'da kurulan Türkiye Büyük Millet Meclisinin aldığı kararla, filen saraydan alınarak millete geçen egemenliğin bir daha bir saraya, bir kişiye devredilemeyeceği tüm dünyaya haykırılmıştı. Ancak saltanatın kaldırılmasından doksan beş yıl sonra, rejime kasteden bir anayasa değişikliğiyle, bugünkü çoğunluk 1'inci parti ve müttefikleri birlikte hayata geçirdikleri bir anayasa değişikliği ve ardından OHAL düzeninde millet egemenliğinin tesis ettiğini kanıtlayan Parlamentomuzun yetkilerini tırpanladılar, yeniden bu yetkileri bir tek adam rejimine devretmeye heveslendiler.

Bunun böyle olmadığını düşünenlere şunu sormak gerekir: 1 Kasım 1922'de saltanat kalkmasıydı herhâlde ülkeyi yöneten kişi hazinenin başına damadını oturturdu. Örneğin, ülkenin adalet bakanının kayınpederi kendisini denetlemekle yükümlü kamu başdenetçisi olabilirdi. Ve saraya yakın olan isimler dünyanın dört bir tarafına büyükelçi olarak atanırdı. Bugün bir tek adam rejimi yok diyorsak bugünkü bu tabloyu çok dikkatli okumalıyız.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak 12 Eylül askerî darbesinin kalıntıları da sonuna kadar kazıyacağız. 16 Nisanda farklı şekilde anlatılarak yüzde 51 resmen ve mühürsüz oylarla geçirilen, bugün meri olan ama meşru olmayan bu Anayasa değişikliğinin gerçek bir toplumsal mutabakatla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - ...ve çok yüksek katılımlı bir halk oylamasıyla ve çok yüksek oranda bir kabul oyuyla değişeceği güne kadar demokrasi mücadelemiz ve parlamenter demokrasiye olan inancımız ve çabamız devam edecektir.

1 Kasım 1928 Harf Devrimi'dir. Bugün Harf Devrimi'nin 90'ıncı yıl dönümündeyiz. Mustafa Kemal Atatürk'ün gösterdiği muasır medeniyet seviyesine yükselmeyi, çağdaşlaşmayı kolaylaştıran en önemli adımlardan biriydi Harf Devrimi. Okuma yazma oranının erkeklerde yüzde 7'den, kadınlarda binde 4'ten devralındığı bir dönemden bugüne gelinebilmesinin Latin alfabesine dayalı harflerin kullanılmasıyla doğrudan orantılı olduğunu kabul etmeyen hiçbir ciddi çevre kalmadı artık. Meseleyi, dedelerimizin mezar taşlarını okuyamamak ya da tarihin silinmesi gibi gösterenler, yorumlayanlar, başta sosyal medyada bugünkü iktidarı destekleyen birtakım trollere de öteye gitmektedir. Zaman zaman bu niyetlerini, bu sözlerini Atatürk'e ve cumhuriyetin kurucu kadrolarına en ağır hakaretlere varılarak ifade etmektedirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu vesileyle cumhuriyetimizin devrimci kadrolarına, başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere bir kez daha şükranlarımızı sunuyoruz.

Bugün aynı zamanda Yahya Kemal Beyatlı'nın 60'ıncı ölüm yıl dönümü. Urfa, Tekirdağ, Yozgat ve İstanbul Milletvekili olarak 4 dönem bu Parlamenta'ya hizmet eden, büyükelçilik görevinde bulunan, Endülüs'te Rask, Rindlerin Akşamı ve Sessiz Gemi gibi pek çok unutulmaz eseri olan unutulmaz şair Yahya Kemal Beyatlı'yı Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına bir kez daha rahmetle anıyoruz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Zengin...

20.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, 1 Kasım Yahya Kemal Beyatlı'yı 60'ıncı ölüm yıl dönümünde rahmetle yâd ettiğine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; ben de hayırlı çalışmalar diliyorum.

Doğrusu son konuşmacı olmanın bir zorluğu var. Kendi planladığınız konuşmaya gelinceye kadar değerli mevkidaşlarımız pek çok taş atıyorlar fakat bu mevzular her daim konuşuluyor. O sebeple, onlara ayrıca cevap verme hakkımı mahfuz tutuyorum çünkü sürekli konuşmaya devam ettiğimiz konular.

Ben de sadece Yahya Kemal Beyatlı'dan bahsetmek istiyorum. Hepimiz biliyoruz ama altını çizmek istiyorum. Bir entelektüel, şair, edebiyatçı; belki de bugün bahsettiğiniz konulara kendi hayatıyla şahitlik etmiş, cevap vermiş bir isim. Osmanlı'dan cumhuriyete geçiş döneminde bir göç çocuğu ve göçle beraber hem savaşı yaşamış, devamında cumhuriyetin kuruluşuna şahitlik etmiş bir isim. O ızdırabı kendi ruhunda yaşayan bir isim. Gelmiş ve geçmiş kültür ve medeniyet arasında cevap arayan bir isim. Hatta Paris'ten memleketi Anadolu'ya dönerken bu dönüşünü mektepten memleket, aslına bir dönüş, kültür ve bilinç anlamında özüne bir dönüş olarak tanımlayan bir insan ve bir tarafıyla da kendi hayatını aslında bozgunda bir fetih rüyası görmeye çalışan, bozgunda bir fetih rüyası içerisinde hayallerini gerçekleştirmeye çalışan bir insan olarak tanımlayan bir isim. Ben de kendisini rahmetle yâd ediyorum. Onun hayatından feyzalmayı diliyorum, kendime de diliyorum. Pek çok kez eserlerinde bunu hissetmişimdir.

Bu ümitle kendisini rahmetle yâd ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Şimdi gündeme geçiyoruz.

Alınan karar gereğince gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu üzerindeki görüşmelere başlıyoruz.

V.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Komisyonlardan Gelen Diğer İşler

1.- 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/1) (S. Sayısı: 3) ^(x)

BAŞKAN – Komisyon? Burada.

2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Karma Komisyon Raporu üzerinde yapılacak görüşmede İç Tüzük'ün 72'nci maddesine göre siyasi parti grupları adına birer üyeye, şahısları adına iki üyeye söz verilecektir.

Ayrıca, istemi hâlinde Komisyona söz verilecek, bu suretle Karma Komisyon Raporu üzerindeki görüşme tamamlanmış olacaktır.

Konuşma süreleri komisyon ve siyasi parti grupları için yirmişer dakika, şahıslar için onar dakikadır.

Komisyon raporu 3 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Rapor üzerinde söz alan sayın milletvekillerine ve grup temsilcilerine sırayla söz vereceğim.

İYİ PARTİ Grubu adına Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan...

Buyurun Sayın Türkkan. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce, aslında benim de unuttuğum ama hatırlatmalarından dolayı çok mutlu olduğum şair, siyaset adamı, fikir adamı Üsküplü hemşehrim Yahya Kemal Beyatlı'yı anmalarından dolayı hem Cumhuriyet Halk Partisi grup başkan vekili hem de Adalet ve Kalkınma Partisi grup başkan vekili arkadaşlarıma tekraren teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vatandaşımızın mağduriyeti, Meclisimizin bağımsızlığı, devletimizin bütünlüğü siyaset üstüdür. Meclisimiz "o partinin önergesi, bu partinin teklifi" anlayışına teslim olduğu vakit işlevini yavaş yavaş yitirme noktasına gelecektir.

Bugün görüştüğümüz bu raporda yer alan şikâyetlerin, mağduriyetlerin birçoğunun bu Meclis çatısı altında tartışılmış ancak bir türlü çözüme kavuşamamış konular olduğunu gördük raporu incelediğimizde. Vatandaşımızın mağdur olduğu konuları Meclisimize taşıdığımızda bu, mağduriyetleri siyaset aracı olarak kullanmakla bile suçlandık. Biz milletimizin sorunlarını buraya taşıyamayacaksak, bir yarayı kapatamayacaksak, vatandaşımızın derdine derman olamayacaksak burada durmamızın ne hikmeti var? Kalkıp gidelim değerli arkadaşlar.

Şimdi soruyorum sizlere, hangisi mağduriyetleri siyasete alet etmek; bir sorunu çözüme kavuşturmak adına gündeme taşımak mı yoksa sırf muhalefet partisinden geldi diye içeriğe, konuya bakmaksızın tekliflere, önergelere kulak tıkamak, reddetmek mi? Neredeyse 2019 yılına gireceğiz, yüz yıl önce başımıza gelen bir olay tekerrür etti, 2 askerimiz donarak şehit oldu. Bu gibi olaylar yeniden yaşanmasın diye, ihmallerin önüne geçelim diye, gelin, bu konuyu araştıralım dedik, "Yok efendim, olmaz." dediniz. Fındık tüccarımız kan ağlıyor, gelin, bu işe çözüm bulalım diye teklif ettik, arkadaşlarımız teklif ettiler, "Gerekirse biz öneririz." dediniz ama hâlâ sizin bu konuyla ilgili teklifinizi Meclis bekliyor. İktidara muhalif herkesi FETÖ'cü ilan ettiniz, her muhalif kelama FETÖ sopası gösterdiniz, iki kez, buyurun, FETÖ'nün siyasi ayağını araştıralım dedik, "Olmaz, araştırmayız." dediniz. Emeklilikte yaşa takılan milyonlarca vatandaşımız için çalışalım dedik, emeklilikte yaşa takılanları gündeme getirdik, neredeyse Meclis tarihinde bir ilke imza attınız, milyonlarca vatandaşımıza iki saat içinde olmadık duygular yaşattınız, heveslerini de kursaklarında bıraktınız.

Bugün önümüze gelen bu rapor yeni Türkiye'nin geldiği noktanın küçük bir kısmını gösteriyor aslında. Bu raporu elinize alın, bir göz atın; yargılama sürelerinin uzunluğundan yaşanan mağduriyetleri, eski adıyla BİMER'e şimdiki CİMER'e gelen şikâyetleri, engelli vatandaşımızın, cefakâr kadınlarımızın, yavrularımızın haklarını savunmakta ne kadar yetersiz kalındığını, emeklimizin, esnafımızın sıkıntılarını, eş dost atamalarıyla liyakatin nasıl ayaklar altına alındığını görün.

İktidar partisi ve küçük ortağı pembe gözlüklerini gözlerinden çıkarmadıkları sürece milletimizin, devletimizin sorunları bir çığ gibi büyüyerek üzerimize geliyor. Vatandaşımızın meselelerinin tek çözümü yüce Meclistir, bunu hiçbir zaman aklınızdan çıkarmayın. Sayın Cumhurbaşkanımızın dediği gibi hepimiz aynı gemideyiz; evet, doğrudur, hepimiz aynı gemideyiz fakat gemi Titanic gibi her yanından su almış. Bunu görmeyen havuz medyası da kime benziyor, biliyor musunuz? Titanic batarken enstrüman çalmayı bırakmayan müzisyenlere benziyor; bir taraftan gemi batıyor, bir taraftan geminin battığını görmezlikten gelen müzisyenler müzik çalmaya devam ediyor.

Hatırlar mısınız böyle bir darbimesel vardır: Yezid'in halifeliğine biat etmeyen Hazreti Hüseyin'i o zaman bazı din âlimleri fitne çıkarmakla suçlamıştı. Şimdi de bakıyorum, ülkedeki olumsuzluklar karşısında itiraz eden, sesini yükselten herkes fitne çıkarmak, dış güçlerin oyununa gelmekle suçlanıyor. Bu ne demek biliyor musunuz? Yezidler hâlâ ölmemiş ya, Yezidler yaşıyor.

Bu raporda geçen bir konu da yargı sürelerinin uzunluğu. Size bir hikâye anlatacağım: Bir zamanlar bir adamcağız bir at satın almış. Fakat atı alıp ahıra götürdüğünde atın hasta olduğunu fark etmiş. İade etmek istiyor ancak atı satın aldığı tüccarın geri almayacağından endişe ettiği için öncelikle kadıya müracaat ederek işi resmiyete dökmek istiyor. Kadıya gidiyor, kadıyı yerinde bulamıyor, mahkeme ertesi güne kalıyor. At o gece hastalanıp ölüyor. Ertesi gün adam olanları kadıya anlatıp ne yapacağını sormuş. Kadı, "Hiç merak etme, zararını ben ödeyeceğim." demiş. Adam şaşkınlıkla "Ama kadı efendi, bu olayda sizin ne gibi bir suçunuz var ki ne ilginiz var ki neden siz ödeyeceksiniz?" diyor. Kadı şu cevabı veriyor o zaman: "Evet, görünürde benim konuyla bir ilişkim yok ama işin aslı öyle değil. Sen dün geldiğinde ben yerimde olsaydım atı geri verirdim, sen de parayı alırdın. At da senin ahırında değil sahibinin yanında ölmüş olurdu. Şimdi buna imkân kalmamış. Senin zararına, benim makamımda o gün bulunmamam sebep oldu dolayısıyla bunu ben ödeyeceğim." O kadı kim biliyor musunuz? Sonradan Osmanlı'nın ilk Şeyhülislam'ı olacak olan Molla Fenari. O günden bugüne geldik.

Gelelim bugüne, bugün öyle mahkemeler var ki yıllar sürüyor. Adam şahit olarak mahkemeye çağırılmış, olayı hatırlayamıyor; cezaevinde mahkeme bekliyor, bir taraftan da azılı suçlu elini kolunu sallayarak geziyor. Bugün, bir yılı aşkın, bir buçuk yılı aşkın süredir çeşitli suçlardan cezaevinde olan ama hâlâ hakkında dava açılmamış, fezleke yazılmamış mahkûmlar var. Geç gelen adalet, adalet değil. Bu süre zarfında bir türlü mahkemesi görülmeyen mağdurların yüreği soğumuyor. Şahit şahitliğinden pişman oluyor, "Aman başımıza iş almayalım." diye görgü tanıkları bildiklerini saklıyor artık. Adliyelerde işi olan vatandaşın ödö kopuyor sayın milletvekilleri. Ülkemizde ne yazık ki adalet yerini bulmuyor, bulamıyor. Unutmayalım, verilen karar hakka ve hukuka uygun olsa bile zamanında verilmeyen doğru karar adalet değil.

EYT diye bir konu var, bu raporda da geçiyor. Bu raporun 23'üncü sayfasında "Emeklilik işlemleri kurumumuza sıklıkla şikâyet edilmektedir. Emeklilik taleplerinin zamanında yerine getirilmesi..." deniliyor. Rapor iki satırda konuyu açıklamış. Hatırlayacağınız üzere, emekli olmayı hak ettikleri hâlde yaşa takıldıkları için mağduriyet yaşayan vatandaşlarımızın kapsamlı şekilde araştırılmasını istedik. Araştırmamızın ardından da gerekli hukuki ve idari işlemlerin yapılması gerektiğini ifade ettik ve

^(x) 3 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

konuyu Meclise taşıdık. Sonrasında yaşananları hepimiz biliyoruz. Önerimize destek vermeyen vekillerin vicdanlarına nasıl söz geçirdiklerini de anlamakta güçlük çekiyoruz. Sonuç olarak, kimin samimi bir şekilde emeklilikte yaşa takılanlar sorununun çözülmesini istediğini gördük ve yaşadık. Konuyu kamuoyunun takdirine bırakıyoruz.

Değerli milletvekilleri, bu raporda geçen bir mesele de eğitim. Raporda en fazla sorunun yaşandığı ve çözülmesinin istendiği konu eğitim. 2017 yılı içerisinde kuruma eğitimle ilgili 2.665 müracaat yapılmış, bu rakam toplam müracaatın yüzde 15,56'sına denk geliyor. Bu tablo bile vatandaşımızın eğitim konusunda ne denli sorun yaşadığının ortaya konulması açısından çok önemli. Çocuklarımızın yapboz tahtasına benzetildiği bir sistemden ülkemizi geleceğe taşıyabileceğini söylemek kolay değil. Geçtiğimiz hafta, Millî Eğitim Bakanı Sayın Ziya Selçuk "Eğitimde 2023 Vizyon Belgesi" adı altında bazı hedefler açıkladı. Kendisi adında "millî" geçen bir kurumumuzun başında ama Adana Milletvekilimiz İsmail Koncuk Bey'in açtığı dava sonucu Danıştay 8. Dairesinin verdiği okullarda Andımız okutulması kararını temyize gönderecek kadar da millî olmayan bir tutum sergiledi Millî Eğitim Bakanı. İYİ PARTİ olarak çocuklarımıza Andımız'ın okutulması gerektiğini düşünüyoruz ve bunun için de ne gerekiyorsa onu yapacağız.

Bakan Bey'in açıkladığı vizyon hedeflerine bakınca hedeflerin neler olduğunun çok önemli olmadığı ortaya çıkıyor. Asıl dikkat edilmesi gereken konu, bu hedefleri hangi kadroların gerçekleştireceği konusu. Liyakate dayanmayan bir sistemi ne kadar değiştirirseniz değiştirin aynı şeyleri deneyerek farklı sonuç alamayacaksınız.

"Liyakat" demişken YÖK Başkanına da değinmek lazım. Daha dün sosyal medya üzerinden itiraf niteliğinde bir paylaşım yaptı Sayın Başkan, "Yeni düzenlemeyle merkezî sınav ve yabancı dil şartı aranmaksızın öğretim üyesi ataması yapılacak." dedi. Muhtemelen bu açıklamayı yaparken üniversitelerimizde boş kalan kontenjanlardan, atıl durumda olan fakülte ve yüksekokullardan haberi yoktu.

Denizli Pamukkale Üniversitesine Sayın Cumhurbaşkanı tarafından asaleten atanan Profesör Doktor Hüseyin Bağ, eşi Derya Bağ'ı Pamukkale Üniversitesi İslami İlimler Enstitüsüne Enstitü Sekreteri olarak atadı. Kamuoyu olarak tepki veriliyor ama Sayın Rektör ısrarla daha sonra eşini başka bir birime atıyor bu sefer.

Yine, Çorum Hitit Üniversitesinde görevli yaklaşık 30 akademisyenin soyadları aynı. Bakın, bir daha tekrar ediyorum: Çorum Hitit Üniversitesinde görev yapan 30 akademisyenin soyadı aynı. Sanırsınız ki bu bir aile üniversitesi; aile birleşmiş, bir üniversite kurmuş, bütün bireylerini de üniversiteye yerleştirmiş. Ya, sizin liyakatten anladığınız bu mu arkadaş ya? Bu şartlarda nasıl bir vizyondan bahsedebilirsiniz?

Raporun sağlık konusundan biraz bahsetmek istiyorum. Sağlık konusunda kuruma 467 müracaat yapılmış. Değerli arkadaşlar, raporun 39'uncu sayfasında yer alan "Sağlık" bölümünde aynen şöyle diyor: "Sağlık hizmetleri doğrudan yaşam hakkıyla ilgili olduğundan, diğer kamu hizmetlerinden farklıdır ve sağlık hizmetlerinin temel hedefi olan insan sağlığı ve yaşamı mahiyeti itibarıyla ertelenemez ve ikame edilemez bir özelliğe sahiptir." Bakın, tek cümlede sağlık hizmetlerinin insan hayatı için ne kadar önemli olduğu ve ertelenmesinin mümkün olmayacağı ifade edilmiş. Merak ediyorum, aylar sonra randevusu verilen muayeneleri nasıl açıklayacaksınız? Daha geçenlerde kamuoyuna düşen "Ameliyat etmeyin, ameliyatla ilgili mesele varsa bunu erteleyin." diyen, bu konuda bir tebliğ yayınlayan bir tıp fakültesi dekanının tutumunu bu raporda adı geçen cümleyle nasıl bağdaştıracaksınız? Ekipman ve malzeme olmadığı için hastane yönetimleri tarafından "Artık ameliyatlar acil değilse yapılmayacak." şeklinde talimat veriliyor, hatta ameliyat yapacak doktorlara da soruşturma yapılacağı konusunda o hekimler tehdit ediliyor. Tıp fakültelerimizin ve üniversite hastanelerimizin neredeyse tamamı iflas noktasına gelmiş. Açın Sayıştay raporlarını okuyun, gelirleri giderlerini karşılayamayacak durumda, sürekli değişen kur farklarından dolayı bu fakülteler ihtiyaçlarını karşılayamaz durumda. "Sağlık dönüşüm" dediniz, her şeyin ismini değiştirdiniz, reklamdaki başka hiçbir şey yapmadınız. Sağlık sektörümüze uzun süre giderilmeyecek tahribatlar açtınız.

Bu raporda geçen diğer bir başlık da "Çevre ve şehircilik." Raporun çevre ve şehircilikle ilgili kısmında şikâyetlerin 2/B araziler, kentsel dönüşüm hizmetleri, su ve bağlı kaynakların yönetimi, altyapı ve bayındırlık hizmetleri üzerinde yoğunlaştığı ifade edilmiş.

Burada iki konu üzerinde durmak istiyorum. Birincisi "İmar barışı" adı altında her türlü yapının ruhsatlandırılmak istenmesi. Bu durum özellikle büyükşehirlerde içinden çıkılmaz sorunu beraberinde getiriyor. Kullanımının uygun olmadığı, depreme dayanıklılığıyla ilgili tereddütlerin olduğu, hatta kentsel dönüşümün zorunlu olduğu hâle gelen binaların ayırım yapılmaksızın kapsama alınması, az önce ifade ettiğim gibi, bizleri daha ileride içinden çıkılmaz bir sorunla baş başa bırakabilir.

İkinci konunun geleceğimiz açısından hayati bir öneme sahip olduğunu düşünüyorum. Tarım ve hayvancılık konusunda zor günlerden geçiyoruz. AK PARTİ Hükûmetinin her alanda izlediği dışa bağımlı politika maalesef bu alanda da devam ediyor. Bir taraftan tarım arazilerimiz ve meralarımız yağmalanıyor diğer taraftan biz gidiyoruz Sudan'da tarım arazisi kiralarak tarımsal faaliyetlerimizin geliştirileceğini iddia ediyoruz. Kendi tarım topraklarımızı dağıtırken, onlara sahip çıkamazken Sudan'dan tarım toprağı kiralama yoluna gidiyoruz; hiç akıl alacak gibi değil.

Bakın, bu elimde gördüğünüz Sayıştay Başkanlığının Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığıyla ilgili hazırladığı 2017 yılı Denetim Raporu. Raporun 26'ncı sayfasında bulunan üçüncü bulguda aynen şöyle ifade ediliyor: "4342 sayılı Mera Kanunu kapsamında çayır, mera, yaylak ve kışlaklarda kaçak yapılaşma ve mera dışı amaçlarla kullanım suretiyle işgale uğraması." Yani hayvancılık faaliyetlerimiz için kullanılması gereken mera alanlarına kaçak yapılar dikilmiş ve mera alanlarımız işgale uğramış. Buradan yürütmeye sesleniyorum: En az bizim kadar bu konunun üzerine gitmek zorundasınız, Türk milletine yarın öbür gün açlık yaşatmaya hakkınız yok; bu konu çok ciddi bir konu. Gerçekten Türkiye bir gün açlık tehlikesiyle karşı karşıya kalabilir. Ekonomik durum ortada, dövizimiz bitebilir, yarın ithalatla problem yaşayabiliriz, eğer ekemezsek biz 81 milyon nüfusu nasıl doyuracağız? Bunun çok ciddiye ele alınması gerektiğini düşünüyorum.

Raporda geçen diğer bir konu da kadına yönelik şiddet. Genel Başkanının kadın olduğu bir partinin Grup Başkan Vekili olarak bu konuya da özellikle değinmek istiyorum. Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de kadınların yüz yüze kaldığı önemli sorunlardan bir tanesi kadınlara yönelik şiddettir. Uygulanan şiddetin türü ne olursa olsun bu şiddetin önlenmesi adına Türkiye'nin imzalamış olduğu uluslararası sözleşmelerle sorumluluk devlete verilmiş olsa da kadınların maruz kaldığı şiddet oranlarında yıllar içinde hiçbir azalma meydana gelmemiş. Türk aile yapısındaki geleneksel cinsiyete dayalı ayrımcılık, özellikle kız çocuklarının ve kadınların toplumsal hayata etkin katılmamalarına ve bunun bir sonucu olarak da birçok açıdan mağduriyet yaşamalarına sebep olmuştur. Türkiye nüfusunun yarısının kadın olduğu gerçeği karşısında kadının cinsiyetine dayalı olarak karşılaştığı bu sorunların belirlenmesi ve giderilmesine ilişkin çalışmalar ise son derece kısıtlı. Ülkemizde kadınların karşı karşıya kaldığı her türlü şiddeti tam bir güven içinde iletebilecekleri bir ortam ve güven varlığının eksikliği göze batmaktadır. Şiddet gören bir kadını kadın sığınmaevine gönderecek kadar çok sığ bir uygulama yapıyoruz. Ya, kadın şiddet görüyor, onun sığınmaevinde ne işi var? Ona şiddet gösteren erkeği sığınmaevine göndersenize arkadaş.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Öyle zaten; uzaklaştırılıyor, evden uzaklaştırma kararı alınıyor.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Yani uzaklaştırmak yetmiyor, her cinayetin arkasında bir bakıyorsunuz haneden uzaklaştırılmış erkek çıkıyor. Her haneden uzaklaştırılan erkeğin peşine de birer polis takma imkânı maalesef yok. Kadının

sığınmaevine gönderilmesi yerine şiddet uygulayan erkeğin ceza alması gerekirken kadın, sığınmaevine gönderilerek tecrit ediliyor âdeta. Bu yanlış uygulamaya bir an önce son verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Rakamlar çok ciddi, üstelik kentsel alanlar ile tarımsal alanlarla şiddet uygulanan kadınlar arasında oransal bir fark yok; birisinde yüzde 35, birisinde yüzde 37 yani eğitilmiş kesim ile eğitimsiz kesim kadına şiddet uygulama oranında birbirleriyle yarışıyorlar, hiçbir fark yok maalesef.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – İstanbul Sözleşmesi uygulansa yeterli zaten.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Sonuç olarak, yaptığımız araştırmalar gösteriyor ki Kamu Denetçiliği Kurumu 14.766 başvuruya ilişkin olarak ilgili kurumlara 349 adet karar göndermiş ve bu sayı, toplam şikâyetin sadece yüzde 2,3'üne karşılık gelmektedir ve ne yazık ki ilgili idareler bu kararların sadece yüzde 65'ine uyup yüzde 35'ine uymamış yani bu kurumun gönderdiği kararlar ilgili kurumlara ciddiye alınmamış. Netice itibarıyla Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından karara bağlanan şikâyetlerin -bakın, bu rakam çok önemli, Sayın Grup Başkan Vekilim, özellikle duymanızı istiyorum- tüm şikâyetlere oranı yüzde 1. Öğretmen bile konuların yüzde 1'ine çalışan öğrenciye sıfır verir, yüzde 99'unu bilmeyip sadece yüzde 1'ine çalışıyorsa "Otur, sıfır!" der.

Sayın vekiller, yüzde 1 başarı kriteri sağlamış bu kuruma, merak ediyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Başkanım, müsaade eder misiniz.

BAŞKAN – Sayın Türkkan, süre vereceğim rapor üzerindeki görüşmelerde.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Bitiriyorum, sadece birkaç cümlem kaldı.

BAŞKAN – Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Bu kuruma, yüzde 1 başarı kriteri sağlamış bu kuruma sizin önünüze gelse siz kaç verirsiniz? Aranızda öğretmenler var, biliyorum. Böyle bir öğrenci karşınıza gelse siz kaç verirsiniz? Elinizi vicdanınıza koyarak cevap verin. Yani kurumun kararlarının kamu idareleri tarafından ne derece ciddiye alındığı, uyulmaması durumunda ilgili idareler ve yöneticiler hakkında ne tür yaptırımlar uygulanacağı bile belirsiz. Dolayısıyla bu raporun aslında yapıyormuş gibi yapılmış birtakım işlerden ibaret olduğunu görüyoruz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Memet Bülent Karataş.

Buyurun Sayın Karataş. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizleri televizyon başında izleyen yüce Türk milletine şükranlarımı sunuyor, İstanbullu hemşehrilerime en derin sevgi ve muhabbetlerimi buradan iletiyorum.

2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu'yla ilgili olarak Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, sözlerime başlarken 26 Ekim 2018 tarihinde Tunceli'nin Nazımiye ilçesinin 2.300 rakımlı kırsalında operasyonda iken donarak şehit olan kahraman Jandarma Uzman Çavuşlar Asım Türker ile Ferruh Dikmen'i ve tüm şehitlerimizi rahmetle yâd ediyorum. Yüce Türk milletinin başı sağ olsun diyor, ailesinin ve yakınlarının acılarını paylaştığını ifade etmek istiyorum.

Genel Başkan Yardımcımız İstanbul Milletvekili Sayın İzzet Ulvi Yönter'le birlikte 11 Ekim 2018 tarihinde ve bugün düzenlemiş olduğumuz basın toplantısında uzman jandarma, uzman çavuş ve uzman erbaşların sorunlarını, özlük haklarıyla ilgili görüşlerimizi kamuoyuyla paylaştık. Şartlarının iyileştirilmesi ve özlük haklarına kavuşmaları için gerekli düzenlemelerin yapılması amacıyla kanun teklifimizi 11 Ekim 2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunmuştuk. Yine İzzet Ulvi Yönter uzman çavuşlar ve Jandarma çavuşlarla ilgili çok duygusal bir değerlendirme yapıyordu, vicdanları sızlatan bir değerlendirme yapıyordu: "Tabutlara giren, cennete giren kahramanlarımız orduyelerine neden giremiyorlar?" diyordu. Vatan uğruna bütün fedakârlıklarıyla canlarını ortaya koyan kahramanlarımıza haklarını vermek, vicdan sahibi yöneticilere, sizlere, bizlere çok mu geliyor?

Değerli milletvekilleri, Kamu Denetçiliği Kurumu, kamu hizmetlerinin işleyişinde bağımsız ve etkin bir şikâyet mekanizması olarak, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve önerilerde bulunmak amacıyla kurulmuştur. Bu noktada, idarenin eylem ve işlemlerinin yanında, tutum ve davranışlarının da denetime tabi tutulması kurumun yargı erkinden farklı olarak üstlendiği fonksiyondur. Bu bakımdan kurumun önemi bir kat daha artmaktadır.

"İnsanların en hayırlısı insanlara en fazla faydası dokunandır." inancıyla "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın" ilkesini kendine rehber edinen Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin hizmet kalitesinin yükseltilmesine, iyi yönetim ilkelerinin yerleşmesine, insan haklarının gelişmesine, hukukun üstünlüğünün sağlanmasına, hak arama kültürünün yaygınlaşmasına, şeffaf, hesap verebilir, insan odaklı bir idarenin oluşmasına katkı sağlamaya çalışmaktadır.

6328 sayılı Kanun'un 22'nci maddesi hükmü uyarınca, Kamu Denetçiliği Kurumu, her takvim yılı sonunda, yürüttüğü faaliyetleri ve önerileri kapsayan bir rapor hazırlayarak Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyelerinden oluşan Karma Komisyonu sunmaktadır. "Karma Komisyon, kurumun yıllık raporunu, ara verme ve tatil dönemleri hariç olmak üzere, iki ay içinde görüşüp kendi kanaat ve görüşlerini de içerecek şekilde özetleyerek bir rapor hazırlar. Hazırladığı bu raporu Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna sunulmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına gönderir." şeklinde tanımlamıştır. Ancak 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Karma Komisyon Raporu 26'ncı Yasama Dönemi'nde görüşülüp sonuçlandırılmadığı ve hükümsüz sayılmadığı için 27'nci Yasama Dönemi'ne intikal etmiş ve bunun üzerine Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından Komisyonumuza geri gönderilmiştir. Tamamı tutanağa bağlanmış görüşmeler neticesinde 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Karma Komisyon Raporu, 6328 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin 1'inci fıkrasının son cümlesi gereğince ivedilikle görüşülmesini teminen, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 77'nci maddesi kapsamında benimsenmiş ve aynen kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, genel istatistiklerden söz edecek olursak 2017 yılında kuruma yapılan başvuru sayısı 17.131'dir. Bu artışta kurumun 2017 yılını Etkin Farkındalık Yılı ilan etmesi ve görünürlüğünü arttırmak için gerçekleştirdiği faaliyetlerin etkili olduğu düşünülmektedir. 2017 yılında yapılan başvuru sayısı 2016 yılına göre yüzde 210'luk artış göstermiştir. 2017 yılında kuruma yapılan başvuruların yüzde 28,04'lük kısmı kamu personel rejimine; yüzde 26,15'i eğitim, öğretim, gençlik ve spora; yüzde 11,40'lık kısmı ise çalışma ve sosyal güvenlik alanlarına ilişkindir. 2017 yılında kuruma yapılan 17.131 başvuru idareler bazında incelendiğinde en fazla başvuru yapılan idare yüzde 15,56'lık oranla Millî Eğitim Bakanlığı olurken bunu yüzde 8,57'lik oranla Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, yüzde 8,31'lik oranla mahallî idareler, yüzde 6,53'lük oranla üniversite ve fakülteler, yüzde

6,51'lik oranla ÖSYM ve yüzde 4,64'lük oranla Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı takip etmektedir. Kuruma başvuruların en fazla yapıldığı il, önceki yıllarda da olduğu gibi yüzde 17,68'le İstanbul olup bunu yüzde 13,52'yle Ankara takip ederken 2016 yılında yalnızca 6 adet şikâyet başvurusu bulunan Şırnak yüzde 5,24'lük oranla 3'üncü il olmuştur.

Kuruma yapılan şikâyet başvurularının incelenmesi neticesinde kurumca başvurunun geçersiz sayılması, birleştirme kararı, gönderme kararı, incelenmezlik kararı, dostane çözüm kararı, karar verilmesine yer olmadığına dair karar, ret kararı, kısmen tavsiye, kısmen ret kararı ve tavsiye kararı şeklindeki kararlardan bir tanesi verilmektedir.

Değerli milletvekilleri, kurumun görev alanına girmeyen, şikâyet başvurusunda bulunması gereken kanunun öngördüğü zorunlu hususları bulunmayan, belli bir konuyu içermeyen, yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarının karara bağlanmış ve araştırma devam ederken şikâyet konusu hakkında dava açılması durumlarında kurum tarafından karar verilmesine incelenemezlik kararı verilmektedir.

Kuruma başvuruda bulunulabilmesi için 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda öngörülen idari başvuru yolları ile özel kanunlarda yer alan zorunlu idari başvuru yollarının tüketilmesi gerekmektedir. İdari başvuru yolları tüketilmeden yapılan başvurular için gönderme kararı verilir söz konusu başvuru ilgili idareye gönderilmektedir.

Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 34'üncü maddesi uyarınca, şikâyetçinin başvurusundan vazgeçmesi, şikâyetçi gerçek kişi ise ölümü veya tüzel kişi ise tüzel kişiliğinin sona ermesi, inceleme ve araştırma devam ederken şikâyet konusu hakkında dava açılması durumlarında kurum tarafından karar verilmesine yer olmadığına ilişkin karar verilmektedir.

İnceleme ve araştırma sonucunda şikâyet konusu iddiaların yerinde olduğu kanaatine varılması hâlinde kurum tarafından tavsiye kararı, şikâyet konusu iddianın yerinde olmadığı kanaatine varılması hâlinde ise ret kararı; şikâyet konusu iddiaların bir kısmının yerinde bulunduğu, bir kısmının ise yerinde bulunmadığı kanaatine varılması hâlinde ise kısmi tavsiye, kısmi ret kararı verilmektedir.

Kurumun kuruluş amacı, var olma sebebi dostane çözüm aramak ve bulmaktır. Bu doğrultuda, kurumun yapmış olduğu katkı ve hizmetlerin düzgün ifade edilmesi ve bunun istatistiklere doğru yansıtılması... Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'te kurumun kuruluş amacı belirtilmiştir.

Değerli milletvekilleri, ifade etmek istediğim bir diğer konu da Milliyet Hareket Partisinin seçim beyannamesinde yer alan, liderimiz Devlet Bahçeli'nin dile getirdiği, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak kanun teklifini Komisyona sunduğumuz şartlı ceza indirimi ve cezaevlerinin durumudur.

Terörden tutuklular için gayret göstereceğinize 235 bin gariban var cezaevinde, bunlarla uğraşın dedik. Cezaevlerindeki belli bir oranı PKK ve FETÖ'den, kalanları adı suçlu ve kader kurbanı. Canileri, istismarcıları ayıkladıktan sonra, kalanları gözümüzün önüne getirin; bunların büyük bir kısmı çocuk, genç. Cezaevindeki hayat, insan onuruyla pek bağdaşmayan bir hayattır. Bu zemini işledikleri takdirde, Türkiye büyük bir felakete sürüklenebilir; Gezi olaylarından çok daha korkunç ve çok daha gaddar olur; cezaevlerindeki kader kurbanı olmaktan çıkıp FETÖ'nün, PKK'nın kurbanı hâline gelir. Bir talimatla isyan başlatılırsa ne olur? Kader kurbanı olan insanları ayıklayıp dışarı çıkarın; Türkiye biraz rahatlasın, rehabilite olsun. Bu teröristler 2 kişilik-3 kişilik yerlerde tutuluyor. Kader kurbanı olan suçluların koşuşuna birer ajanlarını gönderiyor bu teröristler ve onlar orada fitne yayıyorlar. Cezaevleri, Afrin'de atılan bombalardan daha tehlikeli bir hâl alıyor. İç barışa katkı sağlamak, toplumsal kucaklaşmayı sağlamlaştırmak; cezaevlerinde birikmeleri sadeleştirmek, FETÖ'cü hâkim ve savcılarını tahribatını gidermektir.

"Rahşan affı tekerrür ediyor." diyorlar, "Alaattin Çakıcı, Kürşat Yılmaz affı geliyor." diyorlar; acele ve ezbere konuşmayın lütfen. Bu insanları topluma kazandırmak için inisiyatif üstlenmeyelim mi? Baklava çalan çocuğa diklenenler, sıra baklavacı FETÖ'cülere geldiğinde bize ne anlatmak istiyor? Uzlaşma sağlanan suçlarla ilgili gereği yapılsın.

Şartlı ceza indiriminin sosyal boyutlarını da düşünüyoruz; elbette, mağdurların üzerinde yaratacağı travmaları değerlendiriyoruz, adaletin yerini bulmasını istiyoruz.

Sayın Cumhurbaşkanı "Kişilere karşı işlenen suçlarda devletin af yetkisi yoktur." diyor. Bu yaklaşımına saygı duyuyoruz ama hukukun temeli olmadığını da biliyoruz. Hedef ve niyet halistir. Cezaevleri pimi çekilmiş bomba gibidir. Partimizin teklifi bir af teklifi değil, şartlı ceza indirimidir. Teklifin istisnaları tek tek sayılmıştır: Devletin güvenliğine karşı suçlar, adam öldürme suçu, çocuk ve kadına istismar kapsam dışıdır; Atatürk'e karşı işlenmiş suçlar kapsam dışıdır.

Saygıdeğer milletvekilleri, bu konuşmamın ötesinde İstanbul'la ilgili kısa bir değerlendirme yapıp sözlerimi sonlandıracağım: Tuzla, İstanbul'umuzun 39 ilçesinden biridir. Tuzla sayfiye bölgesidir, çok güzel bir ilçedir. Görmeyenler varsa Tuzla ilçemizi ziyaret edip görmelerini arzu ederim. Tuzla'da bir deri sanayisi ve tersaneler var. Burada kimyasal atıklardan dolayı sorun yaşanmaktadır. Bunların incelenmesi, araştırılması, kurumlar tarafından takip edilmesi; o bölgenin güzelliğini, çevresini bozan, koku yayılmasına sebebiyet veren firmaların ve şirketlerin cezalandırılması gerekir. Çünkü çevre sorunu bir insanlık sorunudur. Çevre, bir medeniyet alametidir. Çevrecilik milliyetçiliktir, çevrecilik bir vatan sevgisidir. Çevreye zarar vermek vatana zarar vermektir. Bu duygularımızı sizlerle paylaşıyoruz.

Son günlerde İstanbul'da hepimizin yaşadığı, Türkiye'nin her yerinde yaşadığı bazı sorunlar da vardır. Dolar 6 lira 50 kuruş civarındayken elektrik, su ve doğal gaz zam geldi; bugün 5 lira 50 kuruşa düştü dolar, bunu dolara göre yükseltmişsek dolara göre de aşağı çekmemiz gerekiyor. Çünkü insanlarımız zor durumda, esnaf sıftah yapmadan dükkânını kapatır hâle geldi. Dün Plan ve Bütçe Komisyonunda güzel gelişmeler oldu. Mobilyada, beyaz eşyada, konutta yıl sonuna kadar vergilerde düşürülmeler oldu. İnşallah, elektrik, su, doğal gazla ilgili de indirimler yapılır. Çünkü kısa zamanlık İstanbul'a gidip geldiğimde, birkaç arkadaşına rastladığımda, 6-7 işletmesi olan arkadaşlarımız elektrige ve doğal gazla yüzde 40'a varan zam geldiğini anlattılar. Onların da şikâyetlerini yüce Mecliste dile getirmeyi bir borç bildiğim için burada sizlere ifade etmek istedim.

Hepinizi en derin sevgi ve saygılarımla selamlıyorum. Yüce Meclise bütçe sürecinde başarılar diliyorum.

Sağ olun, var olun. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran konuşacak.

Buyurun Sayın Acar Başaran. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu üzerine söz almış bulunuyorum grubum adına.

Ama buna gelmeden önce, dün Batman'da aralarında Batman Belediye Eş Başkanımız ve parti yöneticimiz olmak üzere çok sayıda tekrar gözaltı gerçekleşti. Son dönemde özellikle partimize yönelik sürekli bir hâlde bu şekilde operasyonlarla aslında açık bir şekilde bizim siyasi arenadan, demokratik siyasetten uzaklaşmamız için siyasi soykırım operasyonları yapılıyor. Bu saldırıların, bu operasyonların bizi yıldırmayacağını, bu demokratik siyasetten, Türkiye'yi dönüştürme irademizden vazgeçmeyeceğimizi burada bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Yine, cezaevinde bulunan, tutsak olarak tutulan Hakkâri Milletvekili Sayın Leyla Güven'e ve diğer milletvekili arkadaşlarımıza da en derin saygılarımı sunuyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bu kamu denetçiliği raporu üzerinde konuşacağım. Dünya örneklerinden birkaç örnek vererek ve Türkiye'de niye bu sistemin -raporda da açıklanacağı üzere- tutmadığını biraz ifade etmek gerekiyor çünkü 300'e yakın bir başvuru sonuçlandırılmış burada ve bunun sadece bir kısmında tavsiye kararına uyulmuş ama genel itibarıyla ne kurum idareye tavsiyede bulunabilmiş ne de idare bu tavsiyeleri yerine getirebilmiş. Bunun temel nedenlerini belki irdelemek ve bunlara çözüm yolları bulmak gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, bir defa biz buna "kamu denetçiliği" deyip başına "kamu"yu yerleştirdiğimiz anda dünyadan bakış açısı olarak ayırdığımızı gösteriyoruz çünkü dünyadaki örneklerin hiçbirinde tanımlama olarak bile böyle tanımlanmıyor, "yurttaş koruyucusu" "sivil halklar savunucusu" "halk avukatı" "yurttaş hakları savunucusu" gibi, aslında daha çok halkı, yurttaşı, vatandaşı önceleyen bir tanımlamayla başlıyor. Bir defa biz, dediğim gibi, her defasında önce kamunun ne kadar güçlü olduğunu, öncelikle kamunun yanında yer aldığımızı kelimelerle, sonra da davranışlarımızla maalesef ki sürekli olarak göstermiş oluyoruz.

Yine, kendilerinin de ifadesi olarak şimdi Kamu Denetçiliği Kurumunun gerçekten ya da işler hâle gelebilmesi için bir hukuk ilkesi ya da demokratik standartlarda bir ülkenin olması gerekiyor. Maalesef Türkiye özellikle son 15 Temmuz darbe girişiminden sonra ilan edilen OHAL'le beraber artık demokratik bir hukuk devleti olma iradesinden vazgeçmiş gibi görünüyor. Daha çok OHAL kararnameleriyle ya da şu anki mevcut yeni sistem değişikliğiyle tek bir kişinin aldığı kararla bütün toplumun şekillendirildiği tek kişilik bir rejimle idare ediliyor. Bir defa burada ne demokrasi kalmış oluyor ne de hukuk devleti diye bir şey. Bir örnek vereceğim niye hukuk devleti olmadığıyla ilgili.

Konuşmamın başında da söylemiştim değerli arkadaşlar, Batman'da dün bir operasyon oldu. Ama bundan yaklaşık bir ay önce yine bir operasyon olmuştu. Gerçekten bunun aslında bir kara mizah olarak geçmesi gerekir. Yani televizyonda izlese hepimizin belki biraz güleceği, biraz "Acaba mı?" diyeceği bir vakayı sizinle paylaşmak istiyorum: Batman'da bizim HDP'li seçmenlerimizin birinin evine baskın yapıldı polisler tarafından, evde anne, baba ve çocuk bulunuyor. Şöyle bir şey söylemiş polis: "Üçünüzdən birini alacağız siz kendi aranızda karar verin." Yani hukukun geldiği aşamadan söz ediyorum. Aileye, evet, gözaltına alınma, tutuklamada bir irade gösterme serbestisi vermişiz, bir tek bu serbestlikleri var, tutuklama özgürlüğümüz var Türkiye'de artık, konuşmama özgürlüğümüz var, bu kadar. Baba doğal olarak kendisi talip olmuş gözaltına alınmaya ve o baba tutuklandı. Hukukun geldiği yerden söz ediyorum. Onun için, Türkiye'de bir demokratik hukuk sistemi olmadığı için bu kurumun da işler olmasının çok zor olduğunu düşünüyoruz.

Yine diğer ülkelerde bu kurumun varlığında idareler kendilerine yapılan tavsiyelerde... Orada da genel itibarıyla -yani bazı ülkelerde farklı ama- kararları tavsiye niteliğindedir. Ama orada yapılan tavsiyeler o kurum tarafından ciddiye alınır çünkü kendisinin halka karşı haksız davranışlar sergileyen, halka karşı özgürlükleri ya da hakları kısıtlayan bir idare olarak tanımlanmasını istemez. İşte bu da demokrasiyle bağlantılı bir şeydir. Orada şöyle tanımlanır hatta: Pençesiz şahin olarak tanımlanır ya da bağırmayan ama kaşını çatan bir kurum olarak tanımlanır. Yani, aslında, dediğim gibi, bağlayıcılığı olmayan ama ahlaken, ama toplumsal olarak bağlayıcılığı olan bir kurum. Bizim burada idarenin birçoğu cevap verme gereği bile duymuyor çünkü kendini bu konuda sorumlu hissetmiyor. Değerli arkadaşlar, zaten biz tek kişilik bir sisteme geçtikten sonra... Siz "Cumhurbaşkanlığı" diye böyle güzellemeler yapıyorsunuz ama komisyon döneminde başkanlık mı, Cumhurbaşkanlığı mı daha siz de karar verememiştiniz. Hâlâ karar veremiyorsunuz. Hatta size bağlı havuz medyası da karar veremiyor; bir "başkan" diyor bir "Cumhurbaşkanı" diyor, artık kendilerinin de kafası karışık bir durumda. Bu tek kişilik sisteme geçtiğimiz zaman zaten idarenin, yürütmenin en başındakilerin Meclise karşı bir hesap verebilirliği kalmadı, bırakın kurumları, bırakın, bir hesap verme iradesi ya da hesap verme gibi bir hissiyat içerisinde değiller. Onun için, bu yürütmenin Meclise hesap vermediği bir yerde artık kurumların gelip burada hesap verebilirlik durumunda kendisini hissetmediğini görüyoruz. Zaten verememişler de hesap, "Biz böyle uygun gördük, yaptık. Bizim söylediğimiz üstüne de söz yoktur." diyorlar.

Şimdi, bir de bu kurumun risk alanlarının tespiti ve bu yöndeki çalışmalarının da çok sorunlu olduğunu düşünüyoruz. Değerli arkadaşlar, ben sadece buradaki raporu değil, oturduğ, şurada 500 küsur sayfalık bir rapor var, onu da inceledim. Ama zor olmadı, onu söyleyeyim; fotoroman minvalinde bir şey çünkü birçok yerde yapılan ziyaretler vesaire var ve bu kurumun topluma tanıtılması meselesi var. Ama bu tanıtılma kimin eliyle yapılıyor? Bakın, size bir örneğini vereyim: Uluslararası Ombudsmanlık Zirvesi'nde AKP Genel Başkanı konuşuyor ve o dönem, tabii, Afrin işgali daha olmamış, Afrin'e operasyon daha ortada yok, orada nasıl bir operasyon olacağını anlatıyor. İnsan hakları ya da hakları koruyan bir mekanizmanın konferansında bunları söylüyor. Yine, o dönem Kürdistan federe bölgesindeki bağımsızlık referandumunun arifesi parmak sallıyor oradaki halka; bırakın yani içindeki haklardan söz etmiyorum ya da insanlara sürekli yapılan tehditleri geçtim artık, oraya parmak sallıyor, "Bunu kabul etmeyeceğiz." diyor. Bu, bu zirvede yapılıyor değerli arkadaşlar. Bu sistem, bu kurum bu şekilde tanıtılıyor topluma ya da bu kurumun toplantılarında, konferanslarında, hepsini tek tek inceledim... Yapılan geziler şöyle: Genelde iktidara yakın kurumlar, iktidara yakın şahısların ziyareti gerçekleştirilmiş. Mesela bu risk alanları, bu son süreçteki en büyük risk alanlarından biri neydi? Atanan kayyumları ama kurumumuz gidip kayyumları ziyaret etmiş. Peki, insanlar nasıl bu kuruma güven duyup gelip başvuru yapacaklar? Diyelim ki belediyeden haksız yere işten atılan insanlar ya da kayyumdan sonra haklarının ihlal edildiğini düşünen insanlar, Kayyumla poz veren bir kuruma, bir başdenetçiye niye başvuru yapsınlar, sorarım? Ben olsam başvurmam. Ya da Trabzon'da yine aynı minvalde bir tanıtım toplantısı var, İçişleri Bakanı çağırılmış, o konuşuyor. Değerli arkadaşlar, İçişleri Bakanı valinin üstü, Emniyetin, Jandarmanın üstü. Peki, bu insanlar bu alanlardan gelen ihlaller konusunu ya da uğradıkları haksızlıkları niye gelip bu kuruma iletinler? Nasıl bir güven hissedecekler? Nerede bu kurumun tarafsızlığı, bağımsızlığı? Nerede hiç kimseyle bir bağının olmayacağı ilkesi? Bu yok. Çok açık bir şekilde iktidarla sürekli poz verme hâlinde. Bir örneğini daha vereyim.

Değerli arkadaşlar, 2017 yılında kadın konferansı yapıldı hatırladığım kadarıyla İnsan Hakları Komisyonunda, AKP'li ve diğer muhalefet partilerinin de üyeleri çağırıldı. Talebime rağmen o toplantıya konuşmacı olarak kabul edilmedim, talebime rağmen. Şimdi, bu kurumun tarafsız ve bağımsız olarak hareket edeceğine kimi inandırabiliriz? Bunu sormak isterim.

Şimdi, bu risk alanlarından birkaçını daha söyleyeceğim size değerli arkadaşlar: Şimdi, bu risk alanlarından, yine özellikle sokağa çıkma yasaklarından sonra illa şehirlerin abluka altına alınıp çok fazla ihlalin yaşandığı dönemlere dönelim. Birçok şehir yerle bir edildi; işte, Sur, Cizre, Şırnak vesaire. Ve orada mülkiyet hakkı tamamen ihlal edilerek binalar dikildi, insanlar yerlerinden edildi. Yani eğer bu kurum gerçekten toplumun sorunları karşısında eğer halkı kamuya karşı koruma ya da işte, çözümleyici güç olma iradesini sergileyecekse bu yerlere gidip oradaki insanların bu kuruma başvurusunu sağlaması gerekiyor. Birçok insan şu anda en temel hakları olan mülkiyet hakkından yoksun bir şekilde.

Yine bir örnek vereyim arkadaşlar, yine bir risk alanından söz edeyim: Özellikle OHAL sürecinde cezaevleri büyük bir hak ihlalleri merkezlerine döndü; ya, bunun çokça örneği var. Yani bu kuruma gelen talepler aslında devede kulak bile diyemeyeceğimiz kadar az. İnsan Hakları Derneğine ya da başka kurumlara gelen taleplerin ne kadar geniş olduğunu görebiliyoruz.

Peki, bizim kurumumuz mesela İnsan Hakları Derneğiyle görüşmeyi hiç düşünmüş mü, bu diğer kurumlara görüşme

yanında ya da cezaevlerinde kuruma başvurunun geliştirilmesini sağlamaya yönelik bir irade gerçekleştirilmiş mi? Hayır. Ee, var kısmi başvurular ama çok sınırlı düzeyde. Bana bile -odama bazen onlarca, yüzlerce mektup- bu 2016 döneminde, özellikle OHAL'in olduğu dönemde mektuplar geldi cezaevindeki ihlallerle ilgili.

Peki, bu kurum bir de şunu yaptı mı? Cezaevinde okuma yazma bilmeyen bir sürü insan var. Bunların buraya başvurmalarıyla ilgili herhangi bir girişimde bulundu mu? Hayır.

Şimdi, bir başka risk alanından söz edeceğim, çokça risk alanı var; yine OHAL sürecinde kanun hükmünde kararnamele ilgili olarak.

Şimdi, bu kanun hükmünde kararnamelerden en fazla etkilenen kurum EĞİTİM-SEN idi. Birçok kuruma ziyaret yapılmış. Mesela, EĞİTİM-SEN'e hiç gidilip oradaki sorumlular dinlenmiş mi ya da yönlendirilme sağlanmış mı? Hayır. Yani aslında bir kurum var; miş gibi yapıyoruz ve demokrasicilik oynuyoruz.

Değerli arkadaşlar, öncelikle gerçekten bakış açımızı değiştirmemiz gerekiyor; yani bu kürsüde de ben çokça ifade ettim. Emek var, hiç sorgulamıyorum; emek vardır ama bakış açısını, demokrasiye bakış açımızı, hak ve özgürlüklere bakış açımızı durduğumuz yerden değerlendirmeyelim.

Şimdi, bu kurumun üyelerinin birçoğuyla ilgili de birkaç cümle söyleyip geçeceğim. Kişiselleştirmek değil ama çoğu AKP kökenli yani AKP il başkanlığı, AKP'linin akrabası. Bu, tamam, çok bağımsız, tarafsız kararlar da verebilirler ama yarattıkları algıdan söz ediyorum. Toplumda güvenilmez, itibarsız bir kurum olarak görünüyor. İtibarı sağlamamak da gidip büyük büyük, şaşaalı binalarda konferanslar vermekle, valilerle, kayyumlarla, İçişleri Bakanlığıyla, Cumhurbaşkanıyla poz vermekle olmaz; gerçekten, toplumun sorunlarını çözme idaresiyle olur. Bunun olmadığını, dediğim gibi, görüyoruz.

Şimdi, bir risk alanından daha söz edip bitireceğim, az kaldı zaten: Kadınlar yine bu sürecin en büyük risk alanlarıydı. Bunu muhalefet partisi milletvekili arkadaşımız da söyledi. Ben kurumun sitesinden de takip ettim, kadınlarla ilgili 6 tane karar var ama hiçbir kadının yaşadıkları esaslı sorunlarla ilgili değil; hiçbir cinsiyetçi söylemler, cinsiyetçi yaklaşımlarla ilgili değil; sosyal yardımlar vesaireyle ilgili.

Şimdi, biz Türkiye'de özellikle on altı yıllık AKP iktidarı sürecinde cinsiyetçiliğin nasıl arttığını, bunun hem sözlerle hem toplumda nasıl yaygınlaştırıldığını da çok net görüyoruz. Buradaki kadın milletvekilleri, iktidarından muhalefetine hepsi de aslında kendi yaşamlarından da bu cinsiyetçi yaklaşımlara, bu cinsiyetçi saldırılara maruz kalıyorlar. Yani kadına yönelik şiddet bu kadar artmışken, günde en az 1 kadın şiddete maruz kalıp bir ay içerisinde neredeyse 50 kadın katledilirken kadınların çoğu o düzeltmek istediğiniz, yine düzenlemeyle haklarını geri almaya çalıştığınız nafakasını alamazken, kadınların birçoğu hem çalıştığı iş yerlerinde hem ailenin içerisinde şiddete, sistematik bir şiddete maruz kalırken yine gözaltında, cezaevlerinde sistematik olarak kadın kimliklerinden, kadın olmalarından dolayı saldırıya maruz kalırken sadece 6 örnek karar gördüm, daha fazlası varsa bize açıklayabilirler ama demek ki kadınlar açısından da bir umut değil kendileri.

Şimdi, nasıl düzenlenebilir değerli arkadaşlar? Bir defa, bu kurumun -bir yasa koyucu olarak buradayız- gerçekten itibarlı bir hâle getirilmesi gerekir. Ama dediğim gibi, öncelikle bizim demokrasiye, hukuka bakış açımızı da düzenlememiz gerekiyor, o bakış açısını düzeltmemiz gerekiyor. Kurumun itibarlı hâle getirilmesi gerekir; bunun yanında, idarenin, bunun halkın hizmetindeki mekanizma olduğunu bilmesi gerekir. Yine devletin, halkın talepleri ya da halkın çıkarı için hareket edecek olan mekanizma olduğunun farkında olması gerekir. Devlet vatandaşına düşmanlık etmez. Devlet vatandaşından intikam almaya çalışmaz. Şu anda böyle bir süreç yaşıyoruz. Her alanda iktidar, devlet, bu toplumdaki, halktan intikam alma iradesiyle, yaklaşımıyla hareket ediyor. Bundan vazgeçmesi gerekiyor ve bu toplumun sorunlarını çözmesi gerekiyor. Cezaevi sorunları, kadına yönelik şiddet ve kadın hakları sorunları, çocuk hakları sorunları...

Bakın, istismanın bu kadar arttığı bir süreçte çocuklarla ilgili öncelikli olarak çalışmalar yapması gerekiyor bu kurumun. Hani belki çok anlam yüklediğim düşünülebilir ama aslında, gerçekten hukuk devletlerinde, gelişmiş hukuk, demokratik hukuk devletlerinde bu kurum toplumu değiştiren, dönüştüren, idareyi de frenleyen bir mekanizma olarak duruyor. Belki onun için daha fazla çalışmamız gerekiyor değerli arkadaşlar.

Şimdi, dediğim gibi, bir, itibarlı hâle getirmek gerekiyor ve inisiyatifli hâle getirmek gerekiyor. Üçüncüsü: Gerçekten tarafsız, bağımsız bir hâle getirmek gerekiyor. Eğer biz bunları gerçekleştirmezsek değerli arkadaşlar, biz 100 tane daha kurum kuralım, ismi başka başka olsun; bin tane kurum daha kuralım, ismi başka başka olsun; yasaları değiştirelim, mevzuatları değiştirelim ama çözüm olmuyor, çözüm olmadığını gördük. İnsan Hakları Kurumunu kurduk daha öncesinde, bir çözüm olmadı çünkü insanlar buraya başvurduğunda sorunlarının çözülmeceğini biliyor. Yine, Kamu Denetçiliği Kurumunu açtık ama bir işe yaramıyor çünkü insanlar sorunlarının burada çözülebileceğine inanmıyor. Eğer gerçekten çözüm irademiz varsa, burada, Meclisteki bütün gruplar olarak ortak bir irade sergileyelim. İşte, buradaki bütün sorunların çözüm, yol ve yöntemi bu Meclisin kendisidir. Kanunlardaki değişiklikleri yapacak güç biziz.

Bakın, cezaevlerinden çokça sorun geliyor bize, kendilerine de gitmiş infaz meselesiyle, denetimli serbestlik meselesiyle ilgili olarak. Cezaevi idaresi hiç umursamamış tabii, dilekçesini bile işleme koymamış mahpusun. Ama şu anda denetimli serbestlikle ilgili büyük bir sorun var, büyük bir kriz var ve bunu çözecek güç, kendi tavsiyeleriyle bu Meclisin kendisidir. Sosyal medya üzerinden propaganda yapanlara dahi "Örgütle bir bağım yoktur." dilekçesi imzalatılmaya çalışılıyor değerli arkadaşlar. Şimdi, eğer bir örgüte üyeyse bununla ilgili bir karar olması gerekiyor ama sadece propagandayla ilgili olanlarda bile böyle bir dilekçe imzalatmaya çalışılıyor. Bu dilekçeyi imzalamayan kişilerin talepleri ilgili yerlere bile iletilmiyor. Bu, bu raporda da açık bir şekilde yazılmıştır. Bunun çözüm gücü burasıdır, Meclisin kendisidir. Eğer biz gerçekten bu iradeyi sergilersek bütün bu sorunların karşısında çözüm gücü olabiliriz diye düşünüyorum. Ama öncelikle, lütfen hukuku, adaleti, demokrasiye sadece kendimiz için istemeyelim. Hukuk, adalet, demokrasi hepimiz ortak paydada buluştuğumuz zaman olur. Hukuk bir kesime başka, bir kesime başka şekilde uygulandığı müddetçe tarafsız ve bağımsız olmaz. Demokrasi, bir kesimin sürekli konuştuğu, diğerlerinin sustuğu ve ezildiği müddetçe demokrasi olarak tanımlanmaz. Onun için, demokratik bir hukuk devletine yakışır bir şekilde buradaki sorunları ve daha fazlasını konuşup çözüm bulalım diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Manisa Milletvekili Özgür Özel.

Buyurun Sayın Özel. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kamu Denetçiliği Kurumunun Değerli Başkanına, yöneticilerine, temsilcilerine, bugün salonda olmasa da bu kurumda emek veren tüm çalışanlarına emekleri için teşekkür ediyor, onları saygıyla selamlıyoruz Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına.

Kamu Denetçiliği Kurumu, ülkenin yargısının FETÖ'ye teslim edildiği 12 Eylül 2010 referandumunda ne bizim ne herhangi bir muhalefet partisinin karşı çıktığı ancak ayrılın, bunlar Meclisten kendiliğinden geçsin dediğimiz ama FETÖ'nün HSYK'yı ele geçirmek başta olmak üzere üç tane zehirli maddesinin etrafına şeker olarak bulanmış maddelerden biriydi. Biz, Mecliste hep birlikte kabul edelim dedik. "Yok, biz bunu şeker olarak bulayacağız, FETÖ yargısı ele geçirsün, HSYK düzenlemesi geçsin." diye o zehrin etrafına bulandı. 29 Haziran 2012 tarihinde Resmî Gazete'de yayınlanan 6328 sayılı Kanun'la da yürürlüğe

girdi.

Dünyada en bilindik adıyla “halkın avukatlığı”nı yapması gereken bir kurumdur. İsminde “Kamu Denetçiliği Kurumu” olması aslında kamuyu denetlediği algısı ama isimle birlikte bilinçaltına kazınan mesaj yine bir tarafının kamu olmasıdır. Zaten bağımsız da değildir. Birazdan daha bağımsız olması ve neler yapması gerektiği konusunda geliştirici önerilerde bulunacağız.

Sayın Şeref Malkoç, kurumun 2’nci başdenetçisi. İlk başdenetçi Mehmet Nihat Ömeroğlu’ydu. Sayın Malkoç, hem raporun çıktığı aşamada -bu raporun Mecliste görüşülmesini talep ettiğimizde- gösterdiği duyarlılıkla hem rapordan yararlanırken kamuoyuna yaptığımız açıklamalarda dönerek doğrudan bilgi vermesiyle hem de gruplara yolladığı bilgi notuyla kendisinden beklenen ve bizim de memnuniyet duyduğumuz bir iletişim kanalına açık tutmaktadır.

Bu, özellikle İşveç’te, Batı Avrupa’da son derece iyi işleyen, iyi sonuçlar veren ve vatandaşın hak arama mekanizması, hak arama kültürü açısından da son derece yerleşmiş bir uygulamadır. Bu kültürün Türkiye’de yerleşmesine ilk günden beri pozitif katkı sunmaya çalıştık. Tabii ilk yıllarda hiç iyi gitmiyordu, hem kararlara uyulma oranıyla hem de Meclisin kendi adına denetim yapmakta olan bir kurumu ciddiye almaması söz konusuydu. Hatırlayanlarımız olacak, biz bu sene ocak ayı içerisinde yanılmıyorsam, 2016, 2015, 2014 ve 2013’teki raporları, her biri bir sonraki yıl sona ermeden görüşülmesi gereken raporları, dört yılın raporunu bir seferde burada görüştük ve üzerinde birleştirdiğimiz nokta da şuydu: Ben söz aldım ve bunun bir daha tekrar edilmemesini ümit ettiğimizi söyledim, bütün gruplar ayrı ayrı söz aldılar. Sayın Belma Satır’ın da o gün tutanaklardaki ifadeleri bugünü işaret ediyordu. Biz ana muhalefet sorumluluğuyla ve denetim yetkileri budanmış bir Mecliste, Meclis adına denetim yapan bir kuruma çok daha fazla sorumluluk düştüğünün de bilinciyle, bütçe sevk edilip de yavaş yavaş artık Mecliste bu yılın son gündemi olan bütçe yaklaşırken, konuyu hem Sayın Şeref Malkoç’la görüştük hem basına açtık hem de Sayın Binali Yıldırım’a yazılı olarak başvurduk. Şimdi, bu başvurular cevapsız kaldığında, duyarsız kaldığında eleştiriyoruz. Bu başvurumuza karşı hem iktidar partisinin grup başkan vekilleri hem Sayın Malkoç hem Binali Yıldırım olumlu tepki verdiler ve bugün buradayız, bu raporu görüşüyoruz.

Tabii, nasıl bir kapsam, nasıl bir yük, nasıl bir alan olduğuna bakmak için raporu rakamlarla değerlendirdiğimizde, 2013’ten itibaren bugüne kadar 52.486 başvuru olmuş, bunların 17.131’i bu raporumuza konu yılın içinde olmuş. Tabii, kurum bunlara doğrudan “kabul” ya da “ret” kararı vermiyor, çok sayıda verdiği karar var; başvuruyu kabul etmeyebiliyor, geçersiz sayabiliyor, birleştirme kararı alıyor, gönderme kararı alabiliyor, incelenemezlik kararı alabiliyor, dostane çözüm kararı alabiliyor ve üzerinde çok konuştuğumuz “kabul/ret” ya da “kısmen kabul/kısmen ret” kararlarını alabiliyor. Bu sene 245 tane başvuruda tavsiye kararı almış. Daha doğrusu “kabul” yerine “tavsiye” kavramını kullanmak lazım. 353 tane başvuruya “ret”, 177’sine de “kısmen kabul/kısmen ret” kararı vermiş.

Tabii, Kamu Denetçiliği Kurumu gibi kurumların performansı kararlarına uyulma oranlarıyla ölçülüyor. Bu, geçmişte korkunç düzeydeydi; yüzde 15’ler, 20’ler, 27’ler. Bu dönem raporda “uyuma oranı” olarak ifade edilen oran yüzde 65 olarak ifade ediliyor. Dünya ortalaması yüzde 75-80 arası. Yani alınan yol önemli ama daha katedilecek çok yol var ve bizim yüzde 65’e de itirazımız var. Çünkü yüzde 65 hesaplanırken kurum kendisinin aldığı tavsiye kararlarına uyuma oranını alıyor. Oysaki kurumun başvurduğu idare mercilerinde, kurumun yapmış olduğu uyarıya karşı, daha doğrusu kendisine yollanan dosyaya, istenen bilgiye tamamen tepkisiz kalanlar var yani kuruma karşı ölü taklidi yapan ya da kurumu hiç hükmünde gören, yok hükmünde gören idare var. Onu da katarsanız eğer yani kurum çabalamış ama idarenin baştan tepkisizliğinden dolayı bir sonuç alınamayanları kattığınızda uyulma oranı yüzde 53,5’a düşüyor. Yani 422 tavsiye kararı var, 349’una idare yanıt vermiş, 226’sına uymuş. O zaman 349’un yüzde 65’i 226’dır ama sizin tavsiye kararınız 422 ise uyulma oranı gerçekte yüzde 53,5’tur, bunu görmek lazım. Alınması gereken yol çok. Alınan yol önemli ama daha yolun yarısına bile gelebilmiş değiliz, yüzde 80’ler yakalanmadan asla ve asla bu kabul edilemez.

Bundan sonraki süreçte birkaç karara dikkat çekmek istiyorum. Olumlu bulduğumuz... Yani kurumu niye önemsiyoruz, niye üstüne titriyoruz? Muhalefet olarak, aslında çok daha sert eleştirileri hak eden bu iktidarın uymadığı kararlarını veya bu kurumun atamalar döneminde, Ombudsman seçimi döneminde iktidarın iş birliği yapmamasını, normalde gelişkin bir demokraside... Mesela Cumhuriyet Halk Partisi diyor ki: “Biz kesin hesap komisyonu kuracağız, başkanının ana muhalefetten olmasını isteyeceğiz.” Bu, bizim seçim programımızda var, vaadimiz bizim. Oysa biz kamu denetçilerini seçeceğiz; başdenetçi de tüm denetçiler de -geçmişte “ak’budsmanlar” diye, “ak denetçiler” diye de eleştiri almıştınız- o yöntemle, müzakeresizlikle veya her gruptan birer kişi alarak değil -hadi başdenetçi çoğunluğa göre olsun- “Hepsi olsun, benim olsun.” mantığıyla oluşturuluyor. Ama biz üstüne titriyoruz kurumun. Niye titriyoruz? Mesela, kararlarından bir tanesi, kurum demiş ki: “Hâlen gündemimizde, çocuk teslimi icra daireleriyle olmasın.” Bugünlerde çözülmeye uğraşıyor, düzenlemeler yapıldı. Kurumun bu uyarısından sonra atılan adım önemli. Boşanmış anne-baba gününde çocuğu vermediği zaman icra daireleri devreye giriyordu. Bu sorunun çözümüne bu kurum katkı sağlamış. Diğer olumlu bir örnek olarak söyleyelim: Namık Kemal Üniversitesi Rektörlüğü öyle bir ilan vermiş ki bir kişiyi tarif etmiş. Kurum da başvuru sonucunda “Bu, kişiye özel ilandır.” demiş ve bu konuda bir düzeltme sağlamış. Bu da son derece önemli.

Peki, uyulmayan neler var? İşte, uyulanlar önemli ama uyulmayanlar çok kritik. Kurum, sözlü mülakatlarda nesnellikle ilgili Adalet Bakanlığına kritik uyarılarda bulunuyor yani diyor ki kurum: “Siz hâkim ve savcı alırken objektif kriterler değil, nesnel kriterler değil, sübjektif kriterler belirliyorsunuz.” Zaten sahada da bu var ve deniyor ki: “Adalet ve Kalkınma Partisiyle bir bağ, bir irtibat, bir iltisak, bir yerden torpil yoksa hâkim, savcı olamıyorsun.”

Olanlara bakınca çok doğru. Ben bir olmayan hikâye anlatacağım size: Bu hikâyeyi nereden yakaladık, nerelere kadar geldi, bir görün, bir dinleyin. Bunu, bir vicdan muhasebesi yapmak için önemsiyoruz. Genel Başkanımızla birlikte bir kadın cezaevinde ziyaretteyiz 8 Martta. Belli bir yaşta, oranın emekçisi olduğu bilinen, etrafındaki tüm personel tarafından saygıyla karşılanan -eski adı gardiyan- bir kadın infaz koruma memuru. Kadının hikâyesi şu: Bir tanecik oğlu var. Oğlu daha 3-4 yaşlarındayken baba ölüyor. Bir maaşa kalıyor, o maaşla oğlunu büyüttmeye başlıyor. Bu oğlan bu imkânsızlıklar içinde, hayata annesinin verdiği tutunma mücadelesine katkı vererek ve ondan feyzalarak öyle bir çalışkan oğlan oluyor ki her sınıfı geçiyor ve okul birincisi kontenjanından Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesini kazanıyor. Orada da durmuyor -ama imkânları da yok- orada durmadığı gibi danışmanlık görevleri yapıyor, başka işlerde çalışıyor, okula gidiyor geliyor, koşturuyor ve hukuk fakültesini dereceyle bitiyor. Bir tane hayali var; o, çocukluğundan beri gördüğü hâkim, savcı amcalardan bir tanesi olacak. Sınava giriyor, ilk sınavda 20 bin kişiden 1.800’üncü oluyor, mülakata çağırılıyor, eleniyor. Hırs yapıyor, bu sefer daha da çok çalışıyor, bu sefer 20 bine yakın kişiden veya on binlerce kişi içinden 200’üncü oluyor ve tekrar mülakata girecek ama çok umutsuz ve bundan biz haberdar oluyoruz. Bu dönemde hakikaten sübjektif kriterler var. Biz bir hakkın teslimi için sübjektif kriterlere teslim olup öyle, gizli kapaklı değil, resmî randevu alıyoruz; Veli Ağbaba’yla birlikte, Adalet Bakanı müsteşarına durumu daha detaylı anlatıyoruz. Müsteşar diyor ki: “İyi ama Bakan Bey’in de haberinin olması lazım.” Müsteşar yardımcısı Manisa’nın Demirci’sinden diye duyuyoruz, atıyor; ona telefon açıyoruz, bu durumu anlatıyoruz, “Bakan Bey’in haberi var mı?” diyorlar; çok önemli. Hiç erinmedim; hiç sevmem oradan muhalefet milletvekilleri Bakana gitsin, bir seçmenim, bir akrabam, eşim dostum için ömrümden yapmadım; bu çocuk için kalktım gittim, bütün hikâyeyi anlattım. Çocuğun ismini de vereyim, tutanağa geçsin, adı “Hüseyin Can.”

Soyadı "Can", kendi bir can. Bu arkadaşın bugüne kadar tespit edilebilen bir tane kusuru var, bu çocuk Alevi ve bu çocuk bu yüzden atanmadığını düşünüyor.

Bu çocuk FETÖ'cü olabilir mi? Annesi hâlen daha Sincan Kadın Cezaevinde, FETÖ'cü olsa atardınız anasını çoktan. Bu çocuk, örneğin bir başka terör örgütüyle irtibatlı olabilir mi? Öyle olsaydı herhâlde bu çocuk bugüne kadar geldiği durumda devletin bir yerde bir hışmına uğradı, bir şekilde bir süzgece takılırdı.

Verdik, Sayın Bakan aldı, cebine koydu, koyuş o koyuş. Sonuç açıklandı, Hüseyin Can yine atanmadı.

Şimdi, bu, subjektif kriterler meselesi, artık, 4 yaşından buraya kadar gelmiş, sizin Adalet Bakanlığının ekmeği kursağından geçmiş, bir daha geçmemiş, hiçbir suç olmadığı annesinin görevine devamından belli bir küçücük Hüseyin Can'ın hayalleriyle oynuyor bu sistem. Ama bu biraz da aile içi bir mesele olsun be Sayın Başdenetçim, damada bunu bir anlatın. Hani damat ile kayınpederlerin ilişkisi var ya, Adalet Bakanı da damadınız, bunu böyle baba-oğul olarak bir kenara çekin, anlatın, deyin ki: "Burada Kamu Başdenetçisini sizin kurum dinlemedi. Bu rapora uymadın, subjektif kriterler dedim, objektif kriterler koymadın ama şu hikâyeyi sana 50 kere anlatmışlar." Demek ki aşılamayan bir şeyler var, bunların görülmesi gerekiyor.

Millî Savunma Bakanlığı bünyesinde çalışan personelin ücretlerinin son derece düşük olması gibi fazla mesailerinin ücretlendirilmemesi eleştirildi, uyulmadı. Uyulmayan onlarca karar var ama bizim eksik gördüğümüz bir başka yer daha var. O de nedir? Bir OHAL dönemi oldu, OHAL döneminde inanılmaz haksızlıklar, inanılmaz adaletsizlikler oldu. Suçun şahsiliği ilkesi ayakları altına alınıyor ve insanların gelecekleriyle oynandı. Gün geldi, mahkeme "Suçsuzsun." dedi, hâlen daha görevine iade edilemeyen mahkemece suçsuzluğu kanıtlanmış mağdurlar var. Bu konularda Kamu Denetçiliği Kurumunun kendi görev tanımlarında daha cesur olması gerekirdi diye düşünüyoruz.

Bugün yukarıda Sağlık Komisyonunda bir 5'inci madde var, deniyor ki: "Bu FETÖ terör örgütü sebebiyle memuriyetten ilişkisi kesilmiş doktorlar, diş hekimleri..." Ama haklarında bir ceza yok, kovuşturma yok; zaten ceza olsa ilgili meslek kanunu gereğince bir yıldan fazla ağırlaştırılmış ceza aldığında mesleğini yapamıyor. Diyorsunuz ki: "Sosyal Güvenlik Kurumuyla da sözleşmeli herhangi bir hastanede çalışmayacak." Yani ağaç kökü yemeyi, o konudaki formülü doktor ve diş hekimleri için uyguluyorsunuz. Burada bir tehlike var, bu konu hepimizin ilgi alanında. Kediye köşeye sıkıştırırsan yüzünü cırmalar. Ceza almamış, doğrudan karışmamış; bir okuldan, bir dershaneden, bilmem neden ihraç olmuş, şimdi "Diplomayı yakayım, kursağından ekmek geçmesin." deniyor. Bu sistem, bu mantık hırsız üretir, bu mantık gaspçı üretir, bu mantık düşman üretir, Allah korusun, suikastçı üretir. Artık şunu yapmayın: "Filanca olduktan sonra bana yaşam şansı yok." diye düşünmeye başlarsa insanlar devlete düşman yaratırsın. Bu yüzden bu işler hem Kamu Denetçiliğinin hem hepimizin... Bugün yukarıda yapılmakta olan o yanlışla aşağıda bir bakmak lazım. "Kamu Denetçiliğini eleştireceksin, tek hakkın var." derlerse "Dat" diye basarım, cevap veririm -"Yüz kişiye sorduk, 80 küsuru şunu dedi." diyordu ya Erol Evgin- "Cumartesi Anneleri meselesine duyarsızlık." derim. Cumartesi Anneleri bugünün meselesi değil, 1980 darbesinin o kirli, kara döneminin, 1990'ların beyaz Toroslar döneminin meselesi. Genel Başkanımız bir söz verdi, dedi ki... Bu iktidar dönemi Cumartesi Annelerinde en ayıplı dönem. Niye? Cumartesi Annelerine Galatasaray Meydanı'nı kapattılar. Seslerini yıllarca, barışçıl bir şekilde duyuruyorlardı orayı kapattılar, ağızlarını kapattılar, göz yaşartıcı gaz sıktılar, portakal gazı sıktılar, o anaları bir kere daha ağlattılar. O analara bizim bir sözümü vardı: Sesiniz Meclis kürsüsü olacaktır. O günden beri Genel Başkanımız... O sözü sürdürüyorum. Bu hafta Cumartesi Annelerinin -örnek olması açısından okuyorum, rastgele seçiyoruz, en acıklısını değil- okumaya çalışıp da üzerine gaz yediklerini anlatıyoruz, "709'uncu haftada, gözaltında kaybedilişinin 27'nci yılında Hüseyin Toraman'ı unutmadık." diyorlar. 24 yaşında Hüseyin Toraman, 22 Ekim 1991 sabahı İstanbul Kocamustafapaşa'daki evinin önünde silahlı, telsizli, sivil giyimli kişiler tarafından 34 ATZ 56 plakalı beyaz Torosa zorla bindirilerek kaçırılıyor. Görgü tanıkları polisi arayarak olayı anlatıyorlar ve silah zoruyla kaçırma ihtiarında bulunuyorlar. Tanıklardan bilgi alan polisler, bir esnafın iş yeri telefonundan yaptıkları görüşmeler sonrası olaya müdahale etmeden oradan ayrılıyorlar. Çınar Karakol amiri, Hüseyin'in kaçırılmadığını, siyasi polisler tarafından gözaltına alındığını, bu nedenle müdahale etmediğini söylüyor. Bu görüşmeyi, baba Ali Rıza Toraman, karakoldaki amirin bu beyanını gizlice ses kaydına alıyor ve bu ses kaydını dönemin İçişleri Bakanlığına dinletiyor. İçişleri Bakanıysa "Bu ses kaydında gözaltında olduğuna dair, sorgulandığına ilişkin bir husus duymadım." diyor. Dönemin İstanbul Emniyet Müdürü Mehmet Ağar aileye "Oğlunuz emniyettedir, merak etmeyin, evinize gidin, evine döner." diyor. Açılan soruşturmalar, zaman aşımı kararları, İHD avukatlarının yaptığı itirazlar sonucunda dosya üzerindeki karartma kararı kaldırılıyor ancak dosya sürüncemede bırakılmaya devam ediyor. "Hüseyin Toraman'ın gözaltında kaybedilmesinde sorumluluğu olan tüm görevlilerin adil bir yargılama faaliyeti sonucunda cezalandırılmasını istiyoruz. Bu konuda yargıyı göreve davet ediyoruz." diyorlar. Kamu Denetçiliği Kurumu Cumartesi Annelerine daha ne kadar duyarsız kalacak? 106 yaşında yaşamını yitiren Berfo Ana'nın 12 Eylül cuntasında öldürülen oğlu Cemil Kırbayır'ı bulabilmek için girdiği mücadele hepimizin gözlerini yaşartmamış mıydı? O 12 Eylül faşizminin aldığı canları Recep Tayyip Erdoğan, o FETÖ'nün çok istediği referandumda propaganda malzemesi olarak anlatıp, kürsüde ağlayıp sizleri ağlatmamış mıydı? Bu Cumartesi Annelerinin ofisinde kabul edip, onlarla bir duyulanıp, onları bir salı toplantısında AKP Grubunda anlatıp salon balkon alkışlatmamış mıydı? Şimdi bu meseleye nasıl bu kadar duyarsız kalınıyor, buna bakmak lazım.

Son olarak kalan zamanımda "Peki, bir genele değil de bir özele indirge bu meseleyi." dersanız, o zaman da herhâlde uzun tutukluluk meselesinden en muzdarip olan Osman Kavala'nın durumunu burada anlatmak gerekiyor. Kamu Denetçiliği Kurumunun devreye girmesini düşündüğümüz önemli bir husus uzun tutukluluklar ve bu konudaki subjektif kriter. Osman Kavala, bir yıl geçti, hakkında iddianame hazırlanmadı. Sayın Şeref Malkoç, Arda Turan hakkında iddianame bir günde hazırlandı. Arda Turan'ı gözaltında kalmasın, tutuklanma gerekçesi olmasın diye bir günde iddianame hazırlayıp hâkim karşısına çıkarıp serbest bırakan mekanizma hangi mekanizma? Ya da Osman Kavala'yı bir yıl geçmesine rağmen iddianamesini... Ki Osman Kavala'nın birilerinin tanıklığına ihtiyacı olsa herhâlde en az tanıklığın olacağı gruplar bu taraftayken en çok tanıklık edecek, kendisine kefalet koyacak isimler bu taraftaydı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özel, ilave süre...

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Ne oldu da hangi dinamik Osman Kavala'nın iddianamesini bir yıl geçmesine rağmen hazırlatmıyor? Ve bir gerçekle karşılaşılıyor: Bu memlekette içeriye kimin gireceğine sizin dünya lideriniz, kimin çıkacağına dünyanın öbür liderleri karar veriyor. Merkel bir telefon açıyor "Asla onu salmam, bu beden bu candan çıkmadıkça, bu can bu bedende durdukça" denen Deniz Yücel, kendisi de şaşıarak "Hukuksuz girdim, daha hukuksuz çıktım." diyerek gidiyor. 2 Fransız gazeteciyi Macron serbest bırakıyor. Schröder Büyükkada tutukluları utancına bir telefonla son verebiliyor ve en son Trump eviriyor çeviriyor dediğini yapıyor, papazı getiriyor dizinin dibine oturtuyor. Ama, kimin çıkacağına... Osman Kavala'nın çıkması için illa bir dünya liderinden mi telefon gerekiyor? Aratacak dünya liderleri olmayınca kimsesizlerin kimsesi olmak cumhuriyetin görevi değil mi? Bu cumhuriyetin devletini temsil eden bugünkü Hükûmet bunu yapmıyorsa onu denetleyeceklerin bu konuda söyleyecek sözü yok mu? Ben sözlerimi Osman Kaval'ın size ulaştırılmasını ümit ettiği, avukatları kanalıyla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özel, bir dakika...

Bitirelim.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – ...paylaştığı mektubuyla tamamlamak isterim: “Silivri’de ikametimin birinci yılı tamamlandı. Beni anayasal düzeni ve hükûmeti devirmeye teşebbüsle suçlayanların her geçen gün bu suçlarla alakam olmadığını daha iyi fark ettiklerine inanıyorum. Ancak bu öğrenme süreci benim özgürlüğüm pahasına oluyor. Hayatımdan aylar eksiliyor. Bir an önce özgürlüğüme, aileme, dostlarıma kavuşmak istiyorum. Bununla birlikte, yıllardır sakıncalarını vurgulamaya çalıştığımız peşinen ceza hâline gelmiş mahkeme öncesi uzun tutukluluklara ve tutuklu yargılamalara artık bir son verilmesini de hayati önemde görüyorum. Benim durumumun bu sakat tutuklama rejiminin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına ve yargısına verdiği zararın daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunacağını ümit ediyorum. Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi normlarına aykırı, insan özgürlüğüne değer vermeyen bir anlayış nedeniyle mağdur olanlara özgürlüklerinin iade edilmesinin devletin en önemli önceliklerinden birisi olduğunu düşünüyorum.” diyor Osman Kavala.

Başta başladığım gibi söyleyeyim: Anayasa değişikliği sırasında başlayarak desteklediğimiz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Son, toparlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Anayasa değişikliği sırasında başlayarak desteklediğimiz, özellikle denetim yetkileri kısıtlanmış bir Mecliste Meclis adına denetim yapan bir kurumun güçlenmesini son derece önemli bulduğumuz, aldığı bazı kararlara uyum yapılmasını açık yüreklilikle teşvik ettiğimiz, övdüğümüz, takdir ettiğimiz, bazı kararlara makro düzeyde ki itirazların aşılmasının Türkiye demokrasisi açısından yapacağı katkıyı fevkalade önemseddiğimiz bir kurumun raporunu görüştük. Bundan sonra da raporların ilgili yıl içinde gecikmeden görüşülmesini, uyum oranlarının İsveç, Batı Avrupa’da olduğu gibi yüzde 80’lerin üzerine mutlaka çıkarılmasını... Bu kurumun yaptığı faaliyetlerde, yazdığı raporun önemli bir kısmında Türkiye Büyük Millet Meclisine ödevler yükleniyor veya talepler var, biz bunları ödev kabul etmeliyiz kendimize çünkü amaçları daha adaletli, daha insan haklarına saygılı bir ülke olduğuna göre bu konuda da grubumuzun üzerine düşeni yapacağını ifade ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Manisa Milletvekili İsmail Bilen.

Buyurun Sayın Bilen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL BİLEN (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 2017 yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu hakkında Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugüne kadar Kamu Denetçiliği Kurumunda görev almış, çalışmış başkan ve yönetici arkadaşlara ve bundan sonra da, görev yapmakta olan Sayın Şeref Malkoç ve arkadaşlarına, uzmanlarına, çalışanlarına ben de teşekkürle sözlerime başlamak istiyorum.

Aslında bir konuşma metnim de vardı, oraya da bağlı kalmayı umuyordum ancak bazı arkadaşlarımızın, bazı hatiplerin birkaç eleştirisi var, o eleştirilerden başlayarak daha sonra da kurumla ilgili değerlendirmelere girmek istiyorum.

Hatiplerden bazıları sağlık, eğitim, tarım, adalet, EYT, FETÖ’yle ilgili bir kısım eleştiriler getirdi. Yine, bir başka hatip arkadaşımız belki yargıda görülmekte olan ve şikâyetle muhatap olan hususlarda bir kısım eleştirilerde bulundu ama o arkadaşlarımıza öncelikle şunu hatırlatmak isterim bir hukukçu olarak: Anayasa’mız da bunu tarif eder ve bize tavsiye eder “Yargıya intikal etmiş hususlarda Mecliste bir görüşme yapılamaz.” der. Şimdi, yargının konusu olan ve “Soruşturma da gizli yapılır.” ilkesi prensibi gereğince, bizim de vâkif olmadığımız hususlarda savcıların, yargıçların yaptığı işlemlerden, eylemlerden hangilerinin hangi gerekçeyle yapıldığını burada eleştiri konusu yapmak ya da kamuyla paylaşmak belki o suçla ilgili delillerin de karartılmasına ya da yok edilmesine sebebiyet verecek. Dolayısıyla, Anayasa’mız da kanunlarımız da bu sebeptendir ki “Yargıya intikal etmiş hususlarda mümkünse Mecliste bu hususta bir görüşme yapılmasın.” amacı gütmüştür.

Eleştiri getirilen başka hususlar da var. Sağlık: Eksiklerimiz mutlaka vardır ama sağlıkta yakaladığımız kaliteyi -ki vatandaşa sorduğunuzda- bir kısmınızın da şahit olduğu hatta hatta zaman zaman da istifade ettiği kaliteli hizmeti tenkit etmek, yok farz etmek kanaatimce biraz haksızlık olur. Ben, otuz yıldır, otuz beş yıldır aktif siyasetin içerisinde bulunan bir arkadaşınızım. Geçmişte sosyal güvenlik kurumuna tabi bir sigortalıydım. Milletvekili olduğumda, karnemi açıp baktığımda bir gün dahi Sosyal Güvenlik Kurumunun hastanelerine müracaat etmediğimi gördüm. Niçin? O kurumlarda tedavi olma ya da muayene olma imkânımız yoktu. Bugün için sağlıkta geldiğimiz nokta Avrupa’nın da çok çok ilerisindedir. Daha yeni Manisa’da hizmete giren büyük şehir hastanemiz var, şehir hastanemiz, beş yıldızlı otel hüviyetinde. Avrupa’da verilmeyen hizmetler burada veriliyor jet ambulanslarla, helikopter ambulanslarla yani Avrupa’da duyduğumuz, gıpta ettiğimiz bir kısım uygulamalar artık ülkemiz de yaşanır hâle geldi. Geçmişten hatırladığımız yeşil kart hikâyesi vardı ki yeşil kartlılar muayene olsa bile ilaç alamazdı, bu mağduriyetler giderildi.

Eğitimde geldiğimiz nokta: Âdeta cumhuriyet tarihinde yapılanlara eş değer kapalı alanlar yaptık. Ders kitaplarını, hatta bununla da yetinmedik akıllı tahtaları, bilgisayar ortamlarını hem okullarımıza dağıttık hem öğrencilerimize verdik. Bunda bıraktığımız eksik varsa bu tenkit kabul edilebilir, bu eleştiri kabul edilebilir ancak hiçbir şey yapılmamış gibi, daha kötüyümüş gibi, on altı yıldan önceki durumdan daha vahim bir durumdaymış gibi ifade etmek kanaatimce adaletle de hakkaniyetle de bağdaşmaz.

Gelelim tarıma: Tarımda toplam hasılamız, ihracatımız 3,5 milyar dolardı. Bugün Türkiye herhangi bir toprağı işgal etmedi, ülkesine yeni topraklar katmadı ancak verimliliği, makinalaşmayı, sanayileşmeyi sağlayarak toplam 16 milyar dolarlık ihracat kapasitesine kavuştu. Yeterli midir? Hayır, elbette yeterli değildir. Daha ilerilere taşınması gerekir mi? Bu eleştirileri saygıyla karşılıyorum ancak geçmişteki kötü uygulamalarla bugünkü yakaladığımız başarıyı bir arada sunmak kanaatimce bir haksızlık olur.

Adalet: Kıymetli arkadaşlar, bugüne kadar FETÖ’nün sızmadığı hiçbir kurum yok. FETÖ, AK PARTİ iktidarıyla birlikte yeşermiş, neşvünema bulmuş bir yapı da değil. Hemen hemen kırk yıl önce, elli yıl önce, hatta belki daha fazla yıllar önce devletin organlarına sızmış bir örgüt. Her siyasi partiye sızmaya çalışmış, her siyasi partiyle bir şekilde irtibat kurmaya çalışmış ve o siyasi partiler içerisinde zaman zaman da destekler bulmuş -“hasmane” demiyorum, “düşmanca” demiyorum- belki bilmeyerek, belki onların kullandığı vatansever duyguları istismar ederek, bizleri de zaman zaman duygulandırdığı bir kısım millî ve manevî duygularımızı da bizimle veya diğer siyasi partili arkadaşlarla paylaşarak -yani kafa sallamayın, örneklerini söyleyebilirim- her siyasi partiye sızmaya çalışmış böyle bir örgütü getirip bugün AK PARTİ’yle ilişkilendirmek büyük bir haksızlık olur.

Yine iddialı bir şekilde söylüyorum, bunu birilerine selam olsun diye de söylemiyorum, kamuoyunun ortak kanaatidir: Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan eğer bulunmamış olsaydı, bu mücadeleyi başlatmamış olsaydı bu mücadeleyi verebilecek bir siyasi parti, bir siyasi lider de bulunamazdı. Kamuoyundaki algıyı söylüyorum. Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın başlattığı, özellikle MİT krizinde, özellikle 17-25 Aralık operasyonlarında dile getirdiği, ifade ettiği ve zaman zaman da bunların organlarına, yayın organlarına, basın organlarına yaptığı uygulamalardan dolayı bazı arkadaşlarımızdan, bazı

siyasi partilerimizden belki bilmeyerek, kısmen de istisnai olarak da belki bilerek onlara destek olmaya gidenler vardı. Bu kalkışma elbette ki siyaset kurumuna olmuştur, elbette ki iktidarda bulunan AK PARTİ hükümetlerine karşı da yapılmıştır ancak millete karşı da yapılmış bir saldırıydı. Hepinize teşekkür ediyorum. O gece de burada, evladiyla birlikte bu Meclisin, bu kutsal çatının açık bulunması adına buraya gelenlerden bir tanesiydim. Değerli hemşehrilerim, yine grup başkan vekilleri de bizlerle beraberdi. Bu ortak tavır nedeniyle bu saldırı bertaraf edilmiştir. Milletin de iradesi, basireti, feraseti bu büyük tehdidi ve tehlikeyi bertaraf etmiştir.

Yine Sayın Şeref Malkoç'la ilgili şahsi eleştirilere geliyorum. AK PARTİ'li olmak da suç değil, bir başka partinin mensubu, üyesi olmak da kötü değil. Siyaset kurumunu biz kendi elimizle yıpratmayalım lütfen. Siyaset kurumunun mensuplarının bir yere gelmesi eleştiri konusu yapılmamalıdır. Eğer varsa eleştirilecek bir husus, verdikleri kararlardan ya da aldıkları tavırlardan dolayı olmalıdır.

İSMAİL OK (Balıkesir) – Tam da onun için eleştiriyoruz işte, adalet ve liyakat istiyoruz.

İSMAİL BİLEN (Devamla) – Peki, adaletsiz gördüğünüz ya da liyakatsiz gördüğünüz bir durum mu var Şeref Malkoç'ta?

İSMAİL OK (Balıkesir) – Dolu, dolu.

İSMAİL BİLEN (Devamla) – Bir grup başkan vekilimiz, değerli hemşehrime de tam aksine kendileriyle çok uyumlu çalıştıklarını ve kendilerine de teşekkür ettiklerini ifade ettiler.

İSMAİL OK (Balıkesir) – Hayır, Şeref Malkoç'un şahsında değil.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, hayır. Sözümlü çarpıtmayın, ne dediğimi biliyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım lütfen.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – İsmail Bey, biz devam edelim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İlişki olması gerektiği gibi... Öyle kararlarda odur budur... Ben yirmi dakika konuştum, herkes ne dediğimi anladı.

İSMAİL OK (Balıkesir) – Şeref Malkoç'un şahsıyla bir alakası yok.

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmayalım değerli arkadaşlar.

Sayın Hatip, Genel Kurula hitap edin.

İSMAİL BİLEN (Devamla) – Kıymetli arkadaşlar, verilen kararlar toplum tarafından kabul görüyor ise toplumun da vicdanını rahatsız etmiyor ise bu kararları yine eleştirmek tabii ki hakkınızdır ancak saygıyla karşılamamız gerekir. Cumhuriyet Halk Partisinden birisini ya da Milliyetçi Hareket Partisinden ya da İYİ PARTİ'den veya Halkların Demokratik Partisinden birisini atamış olsaydı siyasi kimliği olmayacak mıydı?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – O da olmasın.

İSMAİL BİLEN (Devamla) – Siyasi kimlikten arındırılabilir mi?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Evet.

İSMAİL BİLEN (Devamla) – Yani 12 Eylül darbesinde söyledikleri gibi, üniversiteleri veya bu tür mekânları siyaset kurumunun inisiyatif alanından dışarı mı çıkaralım? Bu insanları ot gibi mi büyütelim?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Temsiliyet olmasın. Eski il başkanını kamu kurumuna denetçi yapmayın mesela.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Siz dengeyi gözetin, dengeyi. Hepsini aynı atıyorsunuz.

İSMAİL BİLEN (Devamla) – Liyakat ve ehliyet ölçüsü içerisinde söylüyorum. Her bir arkadaşımız geçmişte, hem siyasi hayatlarında hem de hizmet verdikleri alanlarda... Okuldan arkadaşlarımız var, kaymakamlık, mülki idare amirliği yapmış ya da hukukçu olarak Yargıtayda ya da başka kurumlarda yargıç olarak görev ifa etmiş arkadaşlarımız var; bu arkadaşlarımızın verdiği kararlar nedeniyle eleştirilmesini kabul ederim. Ancak bir siyasi partiyle geçmişte ilişki içerisinde bulunmak ya da o partiye meyletmış olmak ya da o partinin mensubu olmak nedeniyle eleştirilmesini kabul etmem doğru değil. Bunun eleştiri konusu yapılması bile yanlışdır diyorum. Fikrime katılmayabilirsiniz.

Verilen örnekler... Bakın, geçmişte, yine... Yani belki bazı arkadaşlarımız alınacak, üzülecek ama İsveç bu uygulamayı kimden almış? "Ombudsmanlık" dediğimiz müessese nereden gitmiş? Bizim coğrafyamızdan gitmiş, bizim kültürümüzün, bizim medeniyetimizin bir parçası. Biz bunu yıllarca tatbik etmişiz. İsveç Kralı Rusya'yla girdiği savaşta Türkiye'ye, Osmanlı'ya sığınmış, Osmanlı'da gördüğü bir uygulamayı kendi ülkesine güzel bir uygulama diye taşımış ancak biz kendi ülkemizde bu uygulamayı terk etmişiz. Şimdi, dünyayı yeniden, Amerika'yı yeniden keşfediyormuşuz gibi, gitmişiz İsveç'ten bu uygulamayı geri getirmişiz ve adına "ombudsmanlık" demişiz. Hâlbuki bizde olan bir sistem, bizde uygulanan bir sistem, bizim medeniyetimizin, bizim kültürümüzün bir parçası.

Kıymetli arkadaşlar, bu uygulama bizde de geçmişte güzel hizmetler vermiş, yeniden bu hizmete talip olmuş ve uygulamada da bilinmemesi, tanınmaması nedeniyle geçmişte müracaatların sayısı az olmuş ya da daha sonra tanındıkça, bilindikçe kuruma müracaatlar yönlendirilmiş. Geçmişte de Dilekçe Komisyonu üyesi olarak çalıştım Sayın Başkanımız Belma Hanım'la birlikte, zaman zaman da alt komisyonlarda görev aldım. Sanki Bakanlığın ya da Hükümetin bir direnci varmış gibi, kurumun kararlarına karşı bir direnci varmış gibi sunulması da doğru değil. Orada muhalefet partili milletvekili arkadaşlarımız da vardı, hasbalkader alt komisyon başkanı olarak kurumun temsilcilerine en sert eleştiriye de bizzat kendim yapmışımdır, arkadaşlarım tarafından da muhalefet partili milletvekili arkadaşlarım tarafından da tebrikle, teşekkürle taltif edilmişimdir. Niye? Kurumlarda bir taassup var. Doksan yıllık bir kurum taassubunu yıkmanız, hemen değiştirmeniz söz konusu değil. Kurumun verdiği tavsiye kararlarına neden uymadıklarını sorduğumuzda -geçen konuşmamızda da ifade etmiştim- kimisi, kurumu daha bilmediği, tanımadığı için, verdiği tavsiye kararına uyması hâlinde kendisinin cezai veya hukuki bir şeye muhatap olacağı, soruşturmaya muhatap olacağı endişesini taşıyordu. O zaman kendilerine şunu söyledik, ifade ettik -arkadaşlarımız tarafından- zaman zaman bu direnci gösteren arkadaşlarımız: "Bu anayasal kurumun vereceği tavsiye kararı Sayıştayın yapacağı incelemede de size bir cezai veya hukuki mesuliyet doğurmaz arkadaşlar, yeter ki kurumun tavsiye kararına aynen uyduğunuzuz siz ispat edin." demişizdir. Ondan sonra kurumlardaki belki bu taassup ya da direnç yavaş yavaş yıkılmaya başlamıştır. Dolayısıyla da sanki... Ha, bir de kurumun da, zaman zaman bizim de haddini aşan ifadelerimiz ya da davranışlarımız ya da yetki gasbına yönelişimiz de olmuştur. Geçmişte arkadaşlarımızın bir alışkanlığı vardı. Zaman zaman bu eleştirileri yapanlara soruyorum: Yargıdan çok mu memnunduk geçmişte? Verilen kararlar çok mu doğruydular? 90'lı yılları hepimiz hatırlıyoruz. O 90'lı yıllardaki cumhuriyet başsavcılarının takındığı tavırlar, Yargıtayın verdiği kararlar çok mu hukukiydi, çok mu adaletleydi? Bu kurumlarda yeni yeni adaletle, hukuka, evrensel hukuka, hakkaniyete uyarlanmaya çalışılıyor. Bu kurumların birçoğu hizmet verecek mekânlardan mahrumdu ve birçoğu yine geçmiş dönemde, maalesef, alçak bir terör örgütünün taşeronluğunu yapıyordu. Bizim iktidarımız döneminde de verdiği kararlar ortadadır, özellikle MİT tırlarıyla ilgili verilen kararlar, cumhuriyet başsavcılarının ya da cumhuriyet savcılarının ya da yargıçların verdiği kararlar ortadadır. Bunlar çok mu adaletli, çok mu hakkaniyetli, evrensel hukuka dayalı kararlar mıydı, ideolojik değil miydi? Vesayet anlayışını destekleyen, vesayet anlayışını körükleyen ya da sağlamlaştırmaya çalışan kurumlar hâlindeydi buralar.

Yargıtay Savcısının adını bilen var mı içinde? Ben bilmiyorum, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının adını bilmiyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bileniniz vardır, vardır!

İSMAİL BİLEN (Devamla) – Siz biliyorsunuz o zaman.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sizin bilmeniz çok!

İSMAİL BİLEN (Devamla) – Ama ben bilmiyorum, Türk milleti de bilmiyor.

Eskiden savaşımlar vardı, savaşım alanlar vardı. Öyle kararlar verilerdi ki hem vicdanı hem hukuku katlederlerdi; o zaman kimsenin sesi çıkmazdı.

Gelelim Cumartesi Annelerinin eylemlerine. Elbette ki demokratik eylemlere sonuna kadar biz destek olmalıyız, savunmalıyız da ama o “demokratik eylemler görünümü” adı altında bir kısım illegal örgütlerin, ayrılıkçı örgütlerin ya da aşırı sol örgütlerin gelip orayı istismar alanına çevirmesine özellikle siz ve biz karşı çıkmalıyız, biz direnç göstermeliyiz.

OYA ERSOY (İstanbul) – Gördünüz mü, gördünüz mü? Geldin mi oraya?

İSMAİL BİLEN (Devamla) – Onlar buradan arındırılırsa o zaman bir anlam ifade eder. Sadece AK PARTİ’ye laf söylesinler, AK PARTİ’ye birtakım saldırılarda bulunsunlar. Gezi olayları da bunlardan bir tanesiydi, 3-5 ağaç bahane edilmişti ama kamu otoritesini sarsacak ya da Dolmabahçe Sarayı’nı basacak kadar da bir kısım pervasız tepkiler ortaya konmuştu. Yıllarca bu uygulamalar Türkiye’de kimi zaman içeriden kimi zaman da dışarıdan desteklenerek meşru seçilmiş hükümetler gel aşığı edilmek istendi. Buna hepimiz beraber karşı çıkmalıydık, hep beraber direnç göstermeliydik. Avrupa’nın hangi ülkesinde kamu otoritesini yok sayacak ya da kamu mallarını yağmalayacak, talan edecek bir gösteriye veya eyleme demokratik bir eylem gözüyle bakılabilir? Böyle bir eleştiriyi ben hiçbir siyasi partiden maalesef duymadım. O günlerde, tam aksine, bu eylemleri daha da kışkırtacak, daha da teşvik edecek birtakım sözlere de şahit oldum, bu da siyaset kurumu adına çok üzücüydü. Bu kurumların bir kısmını kapattığımızda, FETÖ çetesinin kurumlarını, yayın organlarını, gazetelerini, okullarını, dershanelerini, bankalarını kapattığımızda maalesef içimizden bazı arkadaşlar bu kurumların kapanmaması adına gidip orada eylemlerde bulundular, direnç gösterdiler. Şimdi, bunun “Efendim, demokratik bir eylemdir, demokratik bir tavidir, özgürlükçü bir yaklaşımdır.” diye yanında durabilir miyiz? Bu örgüt ki tüm kamu kurumlarını ele geçirmeye çalışan, siyaset kurumlarına, meşru seçilmiş Hükümete karşı darbe girişiminde bulunan bir yapı. Şimdi bu arkadaşları belki bilmeyerek, belki iyi niyetle yaptıkları bu desteklemelerden dolayı öyle ilan edebilir miyiz?

İki Almanya’nın birleşmesinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin verdiği kararlar var. Bakın, ülkemizde de yapılan birtakım saldırılar oldu, bir polis Rus Büyükelçisini öldürdü. Diyebilir miydik ki “Efendim, hakkında bir yargı kararı yok.” Yargı kararı yoktu saldırgan hakkında, tutuklama kararı yoktu, soruşturma kararı yoktu. Bu adamı görevden alsaydık, bu tutumu engellemiş olsaydık... Bakın, yargı kararı olmayanın da, soruşturma kararı olmayanın da zamanla bu tür eylemlere girişebileceği bir ihtimal söz konusu. Bu ihtimale karşı devlet... Bakın, bütün devletler böyledir, Almanya’dan da örnek veriyorum, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararını söylüyorum: “Devlet kendisini korumaya yönelik birtakım tedbirler alır, kurumlarında bunlarla çalışmayabilir, bu inisiyatifli ortaya koyabilir.” diyor.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Devlet halkı korur, halkı. Devlet halk için vardır.

İSMAİL BİLEN (Devamla) – Devlet sürekli kendisine hangi hareketin, hangi kalkışmanın, hangi saldırının yapılacağı endişesiyle yaşayabilir mi, yaşatılabilir mi? Bu sebeplerdir ki bazı tedbirler almak doğrudur

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Zamanında alsaydınız tedbirleri, zamanında.

İSMAİL BİLEN (Devamla) – Ancak elbette ki suçların şahsiliği prensibine de uymak gerekir. Amcasının oğlunun suçundan dolayı ya da kardeşinin eyleminden dolayı...

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – O istisna değil.

İSMAİL BİLEN (Devamla) – Söyleyecek bir sözünüz varsa buradan söylemenizi tavsiye ederim.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – 2004 yılında... O zaman niye tedbir almadınız?

BAŞKAN – Sayın Erkek, lütfen, lütfen müdahale etmeyin hatibe.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – O zaman niye tedbir almadınız?

İSMAİL BİLEN (Devamla) – Evet, biz o zaman kâhin değildik, münecim de değildik.

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Sizi defalarca uyarırken...

İSMAİL BİLEN (Devamla) – Bu vatandaşın böyle bir kalkışmaya, böyle bir eyleme girişeceğini bilseydik herhâlde onu da açığa alırdık. Ancak “Açığa alınanların hepsi böyledir.” de demiyorum. İçerisinde haklı olanlar vardır, mağdur olanlar vardır, mağdur edilmişler de olabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Suçun şahsiliği varsa... Çocukların pasaportunu iptal ediyorsunuz.

İSMAİL BİLEN (Devamla) – Bir hak arama yöntemi konulmuştur. Bu hak arama yöntemi neticesinde suçsuzluğu kanıtlanmış arkadaşların görevlerine dönmesi hususunda elbette ki hem Bakanlık hem de Kamu Denetçiliği Kurumu üzerine düşeni yapmalıdır.

Ben, değerli hemşehrim grup başkan vekilinin bıraktığı yerden sizi selamlayarak sözlerimi tamamlamak istiyorum. Ümit vericidir, yüzde 65’ler küçümsenecek bir şey değildir. Hedef yüzde 80’ler de olmamalıdır, hedef belki yüzde 100’leri yakalamak olmalıdır. Kamu Denetçiliği Kurumu, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına bir görev ifa etmektedir. O arkadaşlarımızı yıpratmak sözlerden -özellikle Özgür Bey’e katılırim- davranışlardan uzak durmamız gerekir. Bu kurumun daha fazla tanınması, daha fazla bilinmesi ve kuruma müracaatların daha fazla artması noktasında Meclisimizin de üzerine düşeni fazlasıyla yapması gerekir.

Ben de kuruma bugüne kadar yapmış oldukları çalışmalardan dolayı çok teşekkür ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, AK PARTİ cevap verecekse zevkle...

Buyurun.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Zengin.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

21.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin’in, ombudsmanlık müessesesinin ele aldığı konulardan yola çıkarak davranış değişikliği yoluna gittiğine ve menfaat yararı olmaksızın, vatandaşlık kriteri aranmaksızın herkesin her tür yola başvurabileceği alternatif bir adalet arayışı mekanizması olduğuna ve Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan’ın 3 sıra sayılı Karma Komisyon Raporu üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Çok zarıfsınız değerli mevkidaşım, sağ olunuz.

Doğrusu, değerli milletvekilimiz grubumuz adına izahatta bulundular fakat birkaç şeyi ben ifade etmek istiyorum. Tabii, adaletin tesisi kolay bir şey değil, sadece mahkemeler yoluyla adaletin tesis edilemeyeceğini dünya gördü ve adalet hissinin

tabana yayılması için farklı modellemeler arıyor. Ombudsmanlık meselesi, adaletin tesisi konusunda hem bireylere hem de kurumlara farklı bir yaklaşım ortaya koyabilmek için geliştirilmiş bir modelleme, dünyada köklü tarihi olan, uygulamaları olan bir modelleme. Başka türleri de var; işte, arabuluculuk müessesesi bunlardan bir tanesi. Şimdi, ben değerli milletvekillerinin konuya dair itirazlarını dinlerken yaklaşım olarak bir temel hata olduğunu görüyorum. Burası bir mahkeme değil yani ombudsmanlıkla alakalı itirazların yapıldığı yer...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Biliyorum ama biraz müsamaha istiyorum konunun önemine binaen ve ortak bir meselemiz olduğu için.

Hâl böyle olunca buradaki yaklaşımları bir mahkemenin nihai karar tesis etmesi gibi düşünmemek lazım çünkü burada ortaya çıkan şey şu: Örnek olaylardan kurumlarda bir davranış değişimine gitmek için gayret gösterilmiş durumda ombudsmanlık müessesesinde. Buna baktığımız zaman örneklerini görebiliyoruz, bize çok güzel izahatlarda bulunmuşlar. Örneğin -biraz farklı gelecek ama- boşanmalarda babaların çocuklarını görememesinden kaynaklanan durumla alakalı bir tavır değişikliği, icrayla alakalı uygulamaların kaldırılması, çocuk haklarında daha özenli uygulama, mahallî idarelerin yaklaşımlarında farklılıklar, insan hakları uygulamalarında yine farklı yaklaşımlar, aynı zamanda engelli haklarının Millî Eğitim Bakanlığı'nda uygulanmasında örnek modellemelerin geliştirilmesi, bunları çoğaltabiliriz. Buradan şunu ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Son bir kez daha rica ediyorum.

BAŞKAN – Bir dakika...

Toparlayalım efendim.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Şunu aslında ifade etmek istiyorum: Ombudsmanlık müessesesinin yaptığı şey, ele aldığı konulardan yola çıkarak bir davranış değişikliği yoluna gitmeyi tercih etmiştir. Menfaat yararı olmaksızın, vatandaşlık kriteri aranmaksızın, herkesin her tür yola başvurabileceği alternatif bir adalet arayışı mekanizmasıdır. Bunu unutmadan ifade etmek lazım.

Rakamlarda da İYİ PARTİ'den sayın grup başkan vekilimiz bence hesaplama hatası yapıyor. Başvurularda, 17 bin kusur başvuru var, bunlardan 14 binine cevap verilmiş. Not vermekten bahsetti. Rakam olarak not verirsem 85 üzerinden 90'a tekabül eden bir not vermeyi tercih ediyorum, rakamlar bunu söylüyor.

İYİ PARTİ'nin yine bir meselesi vardı. Bize Hitit Üniversitesiyle alakalı, evli çiftler... Medeni Kanun'da evlilik yasaklarının kimler arasında olduğu belli. Biraz evvel rektörlükten aldığım bilgiye göre, üniversiteye 9 evli çift gelmiş, 10 çift de üniversitede evlenmiş. Herhâlde üniversite de evlilik yasağı yok, böyle biliyoruz. Hâl böyle olunca da güzel bir şey, evlenmiş insanlar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Özel, Buyurun.

22.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Cumartesi Annelerinin yaşadıklarına ve Manisa Milletvekili İsmail Bilen'in 3 sıra sayılı Karma Komisyon Raporu üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, tabii, ben özellikle polemikten uzak durmaya çalıştım. Bir hak arama yolundan haberdar olunmasının, sonuç alınmasının, alınabilecek olmasının teşvik edilmesi lazım. Bu açıdan baktım ama ne dediğimizi de biliyoruz. Özellikle, ombudsmanların "akbudsman" olarak atandıklarını söyledikten sonra artık benim bunu mesele etmediğimi söylemek biraz haksızlık oldu.

Ama esas söyleyeceğim şu: Cumartesi Anneleri konusunda eğer illegal örgütler, illegal örgüt propagandası, bilmem nesi falan, GBT'si kötü birisi var da onlar orada gidip eylem meylem yapıyorlarsa devlet kendini sorgulasın ama bizim bildiğimiz, şahit olduğumuz bir şey var. Bir cumartesi benimle birlikte gelin, orada gözü yaşlı anneler, eşler, çocuklar, annesinin karnında babasını kaybetmiş ama büyümüş, 20 yaşına gelmiş ağlayan kızcağızlar var orada. Meseleyi oturduğumuz yerden böyle vatandaş da yanıltacak bir şekilde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Özgür Bey, benim hayatım eylemle geçti, gider bakarız yani.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben size demedim, ben Cumartesi Anneleri meselesini...

BAŞKAN – Açalım mikrofonu.

Müdahale etmeyelim arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İkinci mesele, yine, değerli Manisa milletvekilimizin kürsüden konuştuğu şeylere cevaben, Gezi olaylarıyla ilgili ortaya koyduğunuz temel yargıyı ve sahip olduğunuz algıyı sonuna kadar reddediyoruz. Gezi olayları bir çevre duyarlılığıyla ortaya çıktı, yapılmaya çalışılan işe karşı Taksim Platformu aylarca uyardı, o gece o işi çatışmaya dönüştürüp bir sosyal patlamaya sebebiyet verenler de şimdi FETÖ'den yargılandılar; onları siz atamıştınız, meseleyi kriminalize eden sizin bürokratlarınzıydı, barışçıl bir eylemi çarpıttılar.

Şimdi size bir şey söyleyeyim. Birileri Dolmabahçe Sarayı'nı basmaya kalksa bir ceza alırlardı o işten, sizin mahkemeleriniz yargıladı. Ben Dolmabahçe Sarayı'nı basmaktan ceza alan kimseyi bilmediğim gibi bakın, daha neyi bilmiyorum: Üstü çıplak, altı deri pantolonlu 50 kişi başörtülü bacımıza saldırdı, pusetteki çocuğu da perişan, ağlıyordu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, son kez ben de rica ediyorum.

BAŞKAN – Açalım arkadaşlar.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bunu biri anlattı, Cumhurbaşkanı "İzledim, cuma günü görüntüleri paylaşacağım." dedi. Yandaş birkaç gazeteci bulundu, "İzlerken ürperdim." dedi. Bunun tamamen kurgu ve yalan olduğu ortaya çıktı. Allah'ın kulu çıkamıyor, varsa da çıkıp da o görüntüyü, bugüne kadar göstermediğiniz görüntüyü gösterirseniz ben burada milletvekilliğini bırakacağım; bak bu kadar söylüyorum, bu kadar net. Ama Dolmabahçe imamına yaptığınız baskılar... "Allah'ın evine kaçtılar. İçeri girdiler, hiç kötü bir davranış yok. İçki içtiler mi? İçmediler. Birisi getirmiş, kutuyu koydu, fotoğraf çekti gitti." şeklinde ifade verdi diye Dolmabahçe imamını sürgün ettiniz siz. Gezi meselesindeki olguyu bilmiyorsunuz, yarattığınız veya inandığınız algının gerçekte ilgisi yoktur. Orada bunları konuşmak haksızlıktır, vicdansızlıktır ve ayıp etmektir.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Acar Başaran, siz...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Ben de konuyla ilgili açıklama bir yapmak istiyorum çünkü genelde bizim söylemlerimizle de ilgili...

BAŞKAN – 60'a göre herhâlde çünkü grup başkan vekillerine biraz daha farklı söz veriyorum.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Grup Başkan Vekilimiz olmadığı için ben onun adına söz istiyorum zaten.
BAŞKAN – Buyurun Sayın Acar Başaran.

23.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, toplumu idarenin yanlış uygulamalarından korumak için öneriler sunduklarına ve Cumartesi Annelerinin mücadelesine ilişkin açıklaması

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Değerli Başkan, ben birkaç konuyla ilgili açıklama yapılması gerektiğini düşünüyorum.

Birincisi: Biz bu kurumun AKP'nin bir kolu gibi işlediğini bilmiyorduk çünkü neredeyse kurumun tümü benzer siyasi yapılarla dolu. Konuşmacı arkadaşlar da bu kurum sadece kendilerine aitmiş gibi bir algı içerisindeler. Biz eleştirilerimizi yaparken önerilerimizi de sunduk. Bu kurumun nasıl daha iyi işler hâle geleceği konusunda da birçok şey söyledik. Bizim de tek derdimiz gerçekten bu toplumun, idarenin yanlış uygulamaları karşısında korunmasından ibaret. Devlet halk için vardır. Halk olduğu için devlet vardır. İdare de halk olduğu için vardır. O açıdan bunun gelişmesi için önerilerimizi sunduk. Böyle yıpratmaya yönelik ithamlar gibi her defasında sözlerimizin çarpıtılması da ayrıca tartışma konusu.

İkincisi: Ben de Cumartesi Anneleriyle ilgili birkaç cümle söylemek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım arkadaşlar.

Tamamlayalım lütfen.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Arkadaşlarımız her defasında bu Meclis kürsüsünün bir mahkeme salonu olmadığını ifade ediyorlar ama her defasında özellikle mesele Cumartesi Anneleri olduğunda bu Meclis kürsüsünden karar veriliyor, tebliğ ediliyor ve her cumartesi Galatasaray Meydanı'nda bu kararın infazı uygulanıyor. Bu aileler orada yıllardır aynı mücadeleyi yürütüyorlar. Ben de o ailelerden biriyim. 1993 yılında aynı şekilde babamı faili meçhul cinayetlerde kaybettim ve bunun ne demek olduğunu ben anlarım, anlayabilenler konuşsun. O insanlar çocuklarının, eşlerinin, babalarının kemiklerini arıyorlar. Bu en demokratik ve en vicdani taleptir. Bence onların adını ağızımıza aldığımız zaman birazcık da bu duyarlılıkla hareket edersek daha iyi olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim arkadaşlar.

BAŞKAN – Sayın Türkkkan, buyurun.

24.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkkan'ın, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerle ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkanım, ben burada yokken Sayın Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili arkadaşımız rakamlarla ilgili birtakım yanlış ifadeler kullandığımı söylemişler.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Evet, burada. Bakabiliriz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Ben bunları evdeki herhangi bir kütüphaneden bir kitaptan başvurup almadım.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Burada, ben de aynen buradan alıyorum. Burada yazıyor zaten.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Tamamı şu anda burada, Kamu Denetçiliği Kurumu 2017 faaliyetlerine dair raporların istatistiklerinde var, tekrarlıyorum...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ben de buradan alıyorum. Ben de tekrarlıyorum.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – 14.766 başvuruya karşılık sadece 349 adet karar gönderiyor Kamu Denetçiliği Kurumu.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Karşılık değil efendim, o cevap. Yanlış yere bakıyorsunuz, doğru bakın.

BAŞKAN – Müsaade edin, bir dakika.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bir daha tekrar ediyorum: 14.766 başvuruya karşılık kurumlara 349 adet karar gönderiyor, istatistiği de burada.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Yanlış yere bakıyorsunuz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bu, toplam şikâyet sayısının sadece yüzde 2,3'ü, ona karşılık geliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım arkadaşlar.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Ne yazık ki, üzülerek ifade ediyorum: Kamu Denetçiliği Kurumunun gönderdiği bu kararların tamamına uyması gereken idareler de bu kararların yüzde 33,5'una da uymamış; yani, Kamu Denetçiliği Kurumunun gönderdiği kararların yüzde 33,5'una o idareler uymamışlar. Netice itibarıyla, Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından karara bağlanan -burada yazıyor- şikâyetlerin tüm şikâyetlere oranı yüzde 1.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – O da değil.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Yani, Kamu Denetçiliği Kurumuna gelen şikâyetlerin içerisinde karara bağlanan sayı sadece yüzde 1. Ben o yüzden dedim ki: Öğretmen bile konuların yüzde 1'ine çalışan öğrenciye sıfır veriyor. Burada Sayın Başkanım ilzam ederek kurumun çalışmalarıyla alakalı bir bilgi vermek istedim.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Cevap anahtarınızda sorun var, o yüzden yanlış not veriyorsunuz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Tabii, bu, netice itibarıyla, rahatsız edici bir durum, sizi rahatsız ettiği kadar beni de rahatsız ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir saniye...

Açalım arkadaşlar.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Zira, Kamu Denetçiliği Kurumu Adalet ve Kalkınma Partisi adına değil, Meclisimiz adına çalışan bir kurum. Dolayısıyla onun burada başarılı olmasını en çok sizin kadar biz de isteriz. Konunun doğru anlaşılması açısından ifade ettim.

Teşekkür ediyorum efendim.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Söz talebiniz mi var?

Buyurunuz Sayın Zengin.

25.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadeleri ile Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Doğrusu, buradan baktığım zaman, Sayın Türkkkan, ben de aynı şeyden bakıyorum. Bakın, çok net, Meclisimizin bastığı, elimizde, uzak bir yere gitmiyorum, bence rakamlara net bakalım: 2017 yılında başvuru sayısı 17.131, fakat çözüme ulaşma yöntemleri -hemen sayfayı çevirin- 20'nci sayfada alternatif... Sayın Özgür Özel saydı, madde madde saydı burada çünkü tek tip bir çözüme ulaşma yok. Buradan şu anlaşılıyor: Kendisine yapılan başvurulardan 14.746'sına bir cevap vermiş, bir neticeye bağlamış. Oranlarsanız yüzde 85 civarında çıkıyor. Gerekirse bu iş bittikten sonra karşılıklı otururuz, gerekirse Sayın Başkanımız

da söyler. Rakam söylüyor, işte Meclisimizin raporu, bire bir aynı.

Şimdi, benim Özgür Bey'e bir şey söylemem lazım. Şimdi, Gezi meselesine nasıl gelindi tam bilemiyorum ama şimdi oraya geldikleri zaman şu Kabataş hadisesine gelindi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika... Tamamlayalım artık Sayın Grup Başkan Vekili.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Evet, hemen tamamlıyorum.

Bu meseleyi daha uzun konuşmalıyız. Siz gazete röportajları ile Sayın Cumhurbaşkanımızın yaptığı konuşmaları karıştırıyorsunuz. Ortada mağduriyeti olan, şikâyetçi olan bir kadın var; kadının ifadeleri başka bir şey, buradan yola çıkarak devam eden soruşturma, yargı süreci başka bir şey, yapılan röportajlar, tartışmalar başka bir şey. Bunlar arasındaki farklılığı gözeterek anlatmanız lazım. Cumhurbaşkanımız hiçbir yerde “Ben görüntüyü gördüm, izledim.” böyle bir şey söylemedi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Cuma günü izleteceğim.” dedi.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Söylemedi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Cuma günü izleteceğim.” dedi.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Konuşuruz, bunları daha detaylı konuşuruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir araştırma komisyonu kuralım mı, var mısınız Kabataş hakkında?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Beraber konuşuruz, değerlendirebiliriz. Hukukta bir şikâyeti varsa bir kadının... Sabahtan beri konuşmacılar kadınların hakkı, şikâyet... Hukukta şikâyet mekanizmasının nasıl işleyeceği belli. Şikâyet edilir, devamında savcılık harekete geçer, yapılacaklara bakar. O sebeple yani gazete haberlerinden ortaya çıkan algı üzerinden bu meseleyi artık tartışmayalım, gerçeği konuşalım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, doğrudan ismim geçti.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkanım, müsaade ederseniz teamülden değil ama...

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, siz de farkındasınız, bir ombudsmanlık raporunu gruplarımızın mutabakatıyla konuştuğumuz için biraz daha farklı bir yöntem uyguluyoruz.

Sayın Türkkan, buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Teamül değil ama ben konu bu noktaya geldiği için...

BAŞKAN - Açalım mikrofonu...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Yok, ben buradan söyleyebilirim, kardeşlerim de duyabilir beni.

Orada ciddi anlamda bir yalan senaryo üretildi.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Yok, hiç öyle bir şey yok.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Yapanlar, buna tevessül edenler belli, biliniyor.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ya şu 14 bin ne oldu hakikaten?

RECEP ÖZEL (Isparta) – O konuda sen cevap vermedin ki ya.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Ama orada birisi mağdur oldu, bir kişi oldu. O da kim biliyor musunuz?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Kim?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - O müezzin Fuat Hoca. Adama yapmadıkları kalmadı. Ya en suçu suzu o, en büyük günahı da o çekti. Bunu da hatırlatmak istedim. O yüzden söylemek istedim.

Teşekkür ediyorum.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Şu 14 bin tamam değil mi Lütfü Bey?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Değil efendim. Bakın, ben hukuk bilmem de, Yıldız Matematik mezunuyum, matematikte hata yapmam, haberiniz olsun.

BAŞKAN – Artık kapatalım bu mevzuyu, grup konuşmalarından daha fazla grup başkan vekilleri konuştu. Böyle bir usulümüz yok aslında, lütfen, rica ediyorum.

Sayın Özel buyurun.

26.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Kabataş olayında gerçek şu. O günlerde hem de birileri evde duran yüzde 50'den bahsederken, o yüzde 50'yi sokağa dökme niyetiyle olduğu açık.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Geziciler yani.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Bir ifade kullanıldı “Üzerinde elbisesi olmayan altı deri pantolonlu çıplak adamlar başörtülü bacıma saldırdı. Ben bunu izledim cuma gününün bekleyin bütün Türkiye'ye izleteceğim.” dedi Cumhurbaşkanını.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Röportaj...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Ardından iki tane gazeteci “Görüntüleri biz de izledik.” dedi. O gazeteciler özür dilediler yalan attıkları için, insan içine çıkamaz durumdalar. Hâlâ daha Twitter’da bir “görme” deyince “Kabataş’ı gördüğün gibi olmasın.” yazıyorlar adamların tweet’inin altına. Cumhurbaşkanının verdiği cumanın üstünden 700 tane cuma geçti, o yalanın altında AK PARTİ de Recep Tayyip Erdoğan da kalmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Aksini ispatlayacaksanız salı günü Kabataş olayını araştırma önergesi getir, hep birlikte yapalım. Size hodri meydan diyorum. Hodri meydan! Hodri meydan! (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Evet, hodri meydan!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O yalanın altında kaldınız.

V.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Komisyonlardan Gelen Diğer İşler (Devam)

1.- 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/1) (S. Sayısı: 3) (Devam)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, şahısları adına söz isteyen iki milletvekili arkadaşımız var. Denizli Milletvekili Kazım Arslan.

Buyurun Sayın Arslan. (CHP sıralarından alkışlar)

(AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen aramızda konuşmayalım. İç Tüzük’te yeri yok bunun.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 3 sayılı 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubumuz adına söz aldım, hepinizi öncelikle sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 12 bölümden oluşan Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu'nda onlarca konferans ve seminare gidildiği, kurumun belirli çalışma yaptığı görülüyor ancak raporun hangi sorunların çözüldüğü noktasını, hangi yaraya merhem olduğu noktasını anlatmakta da zorlandığını görüyoruz. Çünkü 17.131 başvuru yapılmış, bunun ancak 1.887 tanesi çözüme kavuşturulabilmiştir.

Meclisimizin temelde hak arama kültürünün yaygınlaşması adına kurduğu bir kurumun bir yıl içinde yaptığı toplantıları anlatıyor ama devletin çivisi çıkmış, her alanda adaletsizlik öne çıkmış, yargı bağımsızlığını yitirmiş, yargı gerçekten görevini yapamaz duruma gelmiş, kişiye bağlı bir yargı çalışmasının olduğu, birçok haksız tutuklamalarla karşı karşıya kalan bir ülkemiz olduğunu da görüyoruz.

Değerli milletvekilleri, biliyorsunuz, hem temel hak ve özgürlüklerimiz hem insan haklarımız hem kadın hakları hem seçilme hakları hem çocuk hakları ve birçok temel haklarımız, mülkiyet hakkı da dâhil olmak üzere, Anayasa'mızda güvence altına alınmış, yasalarla da birçok düzenlemeler yapılmış ama bunun ışığında devletin işletilmediğini ve siyasi iktidarın birçok haksızlığı yapmaya, baskıyı yapmaya devam ettiğini görüyoruz. Tabii, insan haklarına saygı gösterilmezse, kadın haklarına riayet edilmezse, çocukların gerçekten istismar edildiği bir noktada siyasi iktidar seyirci kalırsa, kendi yandaşı olan bir kuruma gerçekten destek verirse, çocukların ona emanet edilmesine hâlâ devam ederse dolayısıyla burada haksızlıkların, hukuksuzlukların devam edeceğini açıklıkla görüyoruz.

Değerli milletvekilleri, Kamu Denetçiliği Kurumu, kamu idareleri ile vatandaşın arasındaki ihtilafların çözümünde köprü görevi yapan bir kurumdur. Bunun sağlıklı bir çözüme kavuşturulabilmesi için, çalışmalarının etkin olabilmesi için çalışmalarda özellikle kamu kurum ve kuruluşlarının da Kamu Denetçiliğinin istediği bilgileri açık ve net olarak denetçiye göndermesi ve denetçinin de bu noktada daha rahat karar vermesine olanak sağlayacak bir çalışmanın gerçekleşmesi gerekiyor.

Şikâyet konusu problemlerin çözümü için Kamu Denetçiliği birçok tavsiyelerde bulunmuş olmakla birlikte, bunun yerine getirilmesinin sağlanması noktasında, maalesef, takipsiz kaldığı da görülmektedir.

Devletimiz bir hukuk devleti olmadığı sürece, iktidar adil ve adaletli davranmadığı sürece, kendi yandaşına farklı, diğer siyasilere farklı davrandığı sürece Türkiye'de bu tür şikâyetlerin, hak ihlallerinin gerçekten devam edeceğini her zaman görmemiz, yaşamamız da mümkün olacaktır. Onun için, adaletsizliğin olduğu yerde, gerçekten, bu tür şikâyetlerin fazlasıyla olacağını ve Kamu Denetçiliği Kurumunun da yükünün giderek artacağını, bu gelen şikâyetler sebebiyle de gereği gibi bu şikâyetleri zamanında sonuçlandıramayacağını ve şikâyetçi arkadaşlara da gerekli cevabı veremeyeceğini de yaşamaktayız, görmekteyiz.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, değerli milletvekilleri; gerçekten, Kamu Denetçiliği Kurumu yargıdan sonra, yargının halledemediği, özellikle yargının birçok noktalarda bağımlı olarak karar verdiği, taraflı olarak karar verdiği, cezaevlerinde yaşanan sıkıntıların çözülmesi noktasında... Orada haksız olarak tutuklanan kişilerin, vatandaşların haklarında zamanında davaların açılması, hükümlerin zamanında verilmemesi, kişilerin tecritli odalarda cezalarını çekmeye zorlanması ve oradaki personelin tutuklulara ve hükümlülere farklı muamelelerde bulunduğu yönündeki şikâyetlerin arttığını da görmekteyiz. Bize de bu yönde birçok şikâyet gelmektedir.

Eğitim alanında şikâyetler vardır. Vatandaşın eğitim hakkını elinden alacak uygulamalara tevessül ediyorsunuz. Örneğin, çocuğunu liseye göndermek isteyen bir vatandaşın hakkını gasbediyorsunuz, diyorsunuz ki: "İmam-hatibe gideceksiniz. Siz imam-hatibe çocuğunuzu göndermek zorundasınız." Şimdi, böyle bir hak ihlalinin gerçekten ortaya koymak, vatandaş düşünmemek, Türkiye'nin laik cumhuriyet düzenini düşünmemek, imam-hatip ağırlıklı bir eğitimi öne çıkarmak suretiyle ideolojik bir şekilde siyasi iktidarın çalışmasını yürütmesine çalışmak kesinlikle bu tür ihtilafların artmasına her zaman neden olacaktır.

Değerli arkadaşlarım, hak arayanların hakkını koruyamayan, kötü gidişata da seyirci kalan bir kurum olarak Kamu Denetçiliği Kurumunun gerçek anlamda görevini layıkıyla yapamadığını da görüyoruz çünkü kurumun başında siyasetle bağımlı olan bir kişi var. Elbette ki dünya görüşüne saygımız var ama ne olursa olsun Kamu Denetçiliği gibi bağımsız ve tarafsız karar vermesi gereken bir kurumun başında siyasetçi varsa siyasetçi gibi zaman zaman etkilendiği olaylarda tarafsız karar verme imkânı olmaz. Onun için, bence öncelikle bu kurumun başının siyasetten uzak, bürokrasinin içinden gelmiş, adil kararlar verebilecek, hukukçu kimliğiyle tanınmış, toplumda kabul görmüş kimliği ve kişiliği olan bir kişiden oluşmasının çok büyük faydası olacağını belirtmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, gerçekten, kurumun bütçesi 20 milyon Türk lirası. Yani birçok işleri yapabilecek noktada bir yapısı var ama gelin görün ki birçok işleri layıkıyla yapamadığı, zamanında cevap veremediği ve bazı bürokrasiden de istenilen cevapların zamanında gelmediği ve bu sebeple kararların zamanında ve yerinde verilmediğini de görmekteyiz, işitmekteyiz.

Bu nedenle, vatandaş hakkını aramak için mutlaka ve mutlaka yargıya müracaat edecek. Yargıdan cevap alamıyorsa, geç alıyorsa, orada haksızlığa uğruyorsa, mağdur oluyorsa Kamu Denetçiliği Kurumuna gidecek, orada da hak aramak için çareler arayacak ve uğraşmaya devam edecektir. Onun için burada yapılacak olan en önemli konu şu arkadaşlar: Türkiye'yi bir hukuk devleti zemininden hiçbir zaman uzaklaştırmadan, yargı bağımsızlığını gerçekleştirerek, yargının tarafsız bir karar vermesinin önünü açarak ve birçok haksızlıkların yargıda giderilmesi gerekirken orada başlayan haksızlıkları gidermek için Kamu Denetçiliği Kurumu vasıtasıyla bunları kısa sürede gidermenin kolay olmadığını da belirtmek istiyorum.

Onun için, yargının bağımsız olması gerekiyor, Kamu Denetçiliği Kurumunun bağımsız ve siyasetten uzak olması gerekiyor ve karar verdiği zaman vatandaş, şikâyetçiye de tatmin edecek ve onu memnun edecek bir noktada olması gerekiyor.

Hepinizi saygılarla tekrar selamlıyorum, sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi şahsı adına, İstanbul Milletvekili Serap Yaşar...

Buyurun Sayın Yaşar.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; görüşülmekte olan 2017 yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu hakkında şahsım adına söz almış bulunuyorum. Aziz milletimizi ve yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle alternatif bir hak arama ve sesini duyurma yöntemi olarak Ombudsmanlık Kurumu raporunu ve Kurumu konuşmak üzere yüce Meclisin huzurunda olmaktan çok büyük memnuniyet duyuyorum.

28 Şubat sürecinde yani 1998-2000 yılları arasında bir insan hakları derneğinde çalışmış, şube avukatlığı yapmış bir milletvekili arkadaşınızım. O yıllarda ve sonrasında uzun yıllar şahıslar ya dava açarak haklarını arıyorlar ya da birazcık çaresizce insan hakları derneğine başvuruda bulunuyorlardı. Ben de o günlerde bir hukukçu olarak bu başvuruları alıp takibini yapmaya çalışıyordum. Bugün ne mutlu bize ki anayasal, yasal ve kurumsal yapısıyla Kamu Denetçiliği Kurumunu ve kurumun raporunu tartışıyoruz. Kuşkusuz insan hakları konularında çok iddialı laflar etmek bence doğru bir şey değil; eleştirilecek, eksik, noksan birçok şey olabilir ama asıl değerli olan bu kurumun anayasal bir yapıya kavuşmuş olması, kurumsal bir yapıya kavuşmuş olması ve faaliyetlerini sürdürüyor olması. Bu nedenle, ben de huzurlarınızda bu kurumu ve raporunu değerlendirmek üzere bulunmaktan çok büyük memnuniyet duyuyorum.

Özellikle, darbe ve postmodern darbe zamanlarında, o sisli, puslu havada hak ihlallerinin çeşitliliği dehşet vericiydi.

Benim de yakından bildiğim ve bir avukat olarak da takibini yapmış olduğum konularda bugün ne mutlu bize ki herhangi bir başvuru da yapılmıyor, bunları görüşmüyoruz. Mesela, kimseyi başı açık olduğu için örtmeye ikna ederek üniversiteye almak isteyen birtakım kişiler de yok ortada. E, kadın hakları diyoruz, kadınlar giyim kuşamına bakılmaksızın her türlü kamusal görevi yerine getirebiliyor. Bunlar insan haklarının ülkemizde gelişimi bakımından bence ibrenin yukarıya olduğunun bir göstergesi, ben de memnuniyetle sizlerle paylaşmak istiyorum.

Şimdi, Kamu Denetçiliği Kurumu, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını, insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve önerilerde bulunmak üzere 2010 yılında Anayasa'ya girmiş, 2012 yılında da 6328 sayılı Kanun'la kurulmuştur. İdarenin eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışı sonucu hak ve özgürlükleri veya menfaatleri ihlal edilen gerçek ve tüzel kişiler Kuruma başvuruda bulunabilirler. Tüm bireylerin yanında şirketler, sivil toplum kuruluşları, dernekler, vakıflar, sendikalar gibi tüzel kişiler de başvuru hakkına sahiptirler.

Ayrıca tabiiyet ve mütakabiliyet şartı aranmaksızın yabancı ülke vatandaşları da şikâyetlerini iletebilmektedirler. İnsan hakları, temel hak ve özgürlükler, kadın hakları, çocuk hakları kamuyu ilgilendiren genel konulara yönelik olması hâlinde doğrudan hak ve özgürlüğü veya menfaati ihlal edilme şartı aranmaksızın tüm gerçek ve tüzel kişiler de başvuruda bulunabilirler.

Şikâyet başvuruları elden, e-posta ve faks yoluyla elektronik başvuru sistemi üzerinden veya Kurumun İstanbul bürosuna yapılmak suretiyle de yapılabilir. Başvuru faks ve e-postayla yapıldıysa dilekçe asıllarının on beş gün içinde Kuruma gönderilmesi gerekmektedir ayrıca illerde valilikler, ilçelerde kaymakamlıklar aracılığıyla başvuruda bulunmak mümkündür.

Yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin kararlar, Türk Silahlı Kuvvetlerinin sırf askerî nitelikteki faaliyetleri Kurumun görev alanı dışındadır. Ayrıca belli bir konuyu içermeyen, yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarıncaya karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olan, sebepleri ve konusu, tarafları aynı olan ve daha önce sonuçlanan şikâyetler Kurumca incelemeye alınamaz. Bunlar Kurumun faaliyet alanına istisna getirilen konular.

Kuruma yapılan şikâyet başvurularının incelenmesi neticesinde Kurumca başvurunun geçersiz sayılması, birleştirme kararı, gönderme kararı, incelenemezlik kararı, dostane çözüm kararı, karar verilmesine yer olmadığına dair karar, ret kararı, kısmen tavsiye, kısmen ret kararı ve tavsiye kararlarından birini vermektedir.

Kurumun kuruluş amacı ve var olma sebebi dostane çözüm aramak ve bulmaktır. Bu doğrultuda Kurumun yapmış olduğu katkı ve hizmetlerin düzgün ifade edilmesi, bunun istatistiklere doğru yansıtılması, Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, Kurumun kuruluş amacı doğrultusunda ve yapılan katkı ve hizmetlerin düzgün ifade edilmesini teminen "dostane çözüm kararı" eklenerek 2017 Mart ayında yürürlüğe girmiştir.

Şimdi, birtakım sayılar vermek istiyorum gidişatın iyiye gidiş olduğunu ifade bakımından. 2013 yılında 184, 2014 yılında 123, 2015 yılında 161, 2016 yılında 80 olmak üzere, 548 adet dosya uzlaşma yöntemiyle çözüme kavuşturulmuştur. 2017 yılında toplam çözüme kavuşturulan dosya sayısı 1.887 olup, bunların 1.575 adedi dostane çözüm yoluyla, 312 adedi ise gönderme kararıyla gerçekleştirilmiştir.

Yapılan istatistikler ve araştırmalar göstermektedir ki her yıl dostane çözüm kararı sayısı artmış ve 2017 yılında yaptığımız bu değişiklik de bu vesileyle amacına ulaşmıştır.

Adalet, millî savunma, güvenlik, çalışma ve sosyal güvenlik, eğitim öğretim, gençlik, spor, ekonomi, maliye ve vergi, ihale iş ve işlemleri, engelli hakları, gıda, tarım ve hayvancılık, insan hakları, kadın hakları, ailenin korunması, çocuk hakları, kamu personel rejimi, mahallî idarelerce yürütülen hizmetler, mülkiyet hakkı, orman, su, şehircilik, sağlık, sosyal hizmetler, ulaştırma, basın ve iletişim gibi değişik konularda başvurular yapılmış ve ombudsmanlık kurumunda sonuca bağlanmıştır.

Kurulduğu günden bugüne kadar yapılan toplantılar, sempozyumlar, çalışmalar göstermiştir ki Kurum giderek kendini yenileyen ve gelişen yapısıyla, bizlerin de katkısıyla gelişime açık ve pozitif bir yukarıya doğru işleyişini sürdürmektedir.

Bugünkü Kamu Denetçiliği Kurumu Başkanı Sayın Şeref Malkoç ve üyelerine, gerek Kurumun tanıtımı, bilinirliğinin artması için yaptıkları özverili çalışmalar gerekse Kurumun gelişimine yaptıkları katkılar, Kurumu evrensel standartlarda bir işleyişe kavuşturdukları ve gösterdikleri çabalar için çok teşekkür ediyorum.

Tekrar yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sağ olun, var olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Karma Komisyon Raporu üzerindeki görüşme böylece tamamlanmıştır.

Komisyon Başkanımıza bir söz veriyorum.

Buyurun.

DİLEKÇE KOMİSYONU İLE İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU ÜYELERİNDEN KURULU KARMA KOMİSYON BAŞKANI MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Sadece teşekkür etmek için söz aldım.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bildiğiniz gibi Kamu Denetçiliği Kurumu her yıl faaliyet raporunu "Karma Komisyon" dediğimiz İnsan Hakları ve Dilekçe Komisyonundan oluşan Karma Komisyona sunuyor. Yasa gereği Karma Komisyon görüş, öneri ve tetkiklerini ekleyerek bir rapor hâline getiriyor ve yine yasa gereği ivedilikle Genel Kurulda görüşülmesini sağlıyor. Geçtiğimiz dönemde, Değerli Başkanımın da söylediği gibi, Meclis Genel Kurul gündeminin yoğun olması nedeniyle maalesef raporlar süresinde görüşülememişti. 2013, 2014, 2015 ve 2016 yıllarına ait Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Karma Komisyon Başkanı olduğum dönemde Genel Kurulda tek bir rapor hâlinde görüşüldü. 2016 yılına ait rapor hazırlanmış olmasına rağmen erken seçim kararı alınması nedeniyle Genel Kurulumuzda 26'ncı Dönemde görüşülememişti. Bu dönem 2017 yılına ait raporun görüşülmesi Genel Kurulun açıldığı ilk günlerde Karma Komisyonda yapıldı ve Genel Kurul gündemine alınması için de tarafımdan takip edildi. Bu süreçte bize destek olan her partinin grup başkan vekillerine özellikle çok teşekkür etmek istiyorum bugünkü bu görüşmeyi sağladıkları için. Komisyon raporunu süresinde bize sunan Kamu Denetçiliği Kurumu Başkanımıza ve diğer denetçi üyesi arkadaşlarımıza da ayrıca çok teşekkür ediyorum. Faaliyetlerinin her geçen gün daha verimli hâle geldiğini ve arttığını görüyoruz. Raporumuzda bunlar detaylı olarak vardır. Bugün Genel Kurulumuzu yöneten Sayın Başkanımıza ve gündemi oluşturan Türkiye Büyük Millet Meclisi Sayın Başkanımıza ayrıca teşekkür ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Hayırlı akşamlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın İslam...

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Ben aslında bir dakikalık söz istemiştim ama bugün herhâlde İç Tüzük nedeniyle bu mümkün değil. Bir cümleyle...

BAŞKAN – Yerinizden bir dakika söz vereyim size.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- İstanbul Milletvekili Nazır Cihangir İslam'ın, ombudsmanlık ile Adalet Bakanlığının zaman zaman karşı saflara düşebileceğine, Adalet Bakanlığı hakkındaki şikâyetlerin nasıl çözümleneceğini öğrenmek istediğine, nepotizmin, yeğenciliğin ve kuzenciliğin önlenmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Keşke dün de burada olsaydınız. Aslında burada bir hukuk cinayeti işlendi dün, onu size ihbar edeceğim makamınıza gelip daha sonra.

Şimdi, bugünkü meseleye gelince: Ben sabahtan beri bakıyorum, damat kayınpedere şikâyet ediliyor ya da işte damat aracı konuluyor vesaire. Sayın Malkoç ile Sayın Adalet Bakanımız çok iyi bir kayınpeder-damat örneğidir toplum içerisinde. Kankadır, arkadaşdır, baba-oğul gibidir; onu biliriz ama esas problem de buradadır, böyle bir ilişkinin devlet yönetimine girmesi.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Ne alakası var şimdi, ne alakası var!

RECEP ÖZEL (Isparta) – Bu nereden çıktı Başkanım, böyle bir usul var mı ya?

BAŞKAN – Bir dakika arkadaşlar...

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Şimdi, etik açıdan bakınız. Ombudsmanlık ve Adalet Bakanlığı zaman zaman karşı saflara düşebilecek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika doldu Sayın İslam.

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Bir dakika rica ediyorum, sözümü tamamlamak istiyorum.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Verin Başkanım, verin; dinleyelim.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Maksat hasıl olmadı Sayın Başkan.

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Bir dakika daha istiyorum.

BAŞKAN – Peki, tamamlayın.

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Tamamlamak için, başka da bir şey söylemeyeceğim.

Gerçekten bu ilişkiye imreniyoruz ama problem bunun devlet ilişkilerine taşınmasında arkadaşlar, bir sakince dinleyiniz.

Ha ben şunu merak ediyorum: Atıyorum, Adalet Bakanlığı hakkındaki bir şikâyeti nasıl çözümleyeceklerdir? Makamlar kalıcıdır, şahıslar değişkendir. O yüzden, ben bir tanesinin etik ilkeler adına görevini bırakmasını ve bir başka göreve geçmesini sadece öneriyorum; başka da bir şeyim yok. Nepotizmi, yeğenciliği, kuzenciliği, adam kayırmacılığı, yandaşlığı ancak böyle önleyebiliriz.

Çok teşekkür ederim verdiğiniz söze efendim, sağ olunuz.

BAŞKAN – Sayın İslam, bu konularla ilgili olarak hükümler var işleyişte.

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Etik mesele dedim Sayın Başkan, etik.

BAŞKAN – Etik değil, hukuk kuralları var; etiğe gerek kalmıyor.

Değerli arkadaşlar, denetim konuları ve kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 6 Kasım 2018 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 17.16